

HESO

Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení

január - jún 2006

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy **INEKO** prezentuje výsledky projektu **HESO - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení** za prvý polrok 2006. Projekt HESO vytvára platformu, kde sa ekonómovia, analytici, právnici, sociológovia, politológovia, odborní žurnalisti, podnikatelia, zástupcovia akademickej obce, tretieho sektora, samosprávy a stavovských organizácií pravidelne vyjadrujú ku kvalite a dôležitosti vybraných ekonomických a sociálnych opatrení zákonodarnej a výkonnej moci, ako aj k rozhodnutiam verejných inštitúcií v SR.

Projekt HESO v roku 2006 podporili **AJG - Amrop Jenewein Group, s.r.o., Allen & Overy Bratislava, s.r.o., Investkredit Bank AG**, zastúpenie zahraničnej banky na Slovensku, **Slovnaft, a.s., Soitron, a.s.**

Členovia hodnotiacej komisie (v abecednom poradí)

Rudolf Autner, Slovenská ratingová agentúra, a.s.

Ladislav Balko, Právnická fakulta Univerzity Komenského, Bratislava

Vladimír Benč, Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku (SFPA), Prešov

František Bruckmayer, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR

Daneš Brzica, Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied

Igor Daniš, učiteľ anglického jazyka

Vladimír Dohnal, Symsite Research, s.r.o.

Juraj Draxler, Centre for European Policy Studies, Brusel, Belgicko

Richard Ďurana, Inštitút ekonomických a spoločenských analýz (INESS)

Adrián Ďurček, COOP Jednota Bratislava, s.d.

Marek Gábríš, ČSOB, a.s., Bratislava

Július Horváth, Central European University, Budapešť, Maďarsko

Michal Horváth, University of St Andrews, Veľká Británia

Martin Jaroš, týždenník TREND

Anton Jura, U.S. Steel Corporation, Pittsburgh, USA

Eugen Jurzyca, INEKO

Róbert Kičina, Podnikateľská aliancia Slovenska

Tomáš Kmet', Investors Group Inc., Calgary, Kanada

Róbert Kopál, Asociácia obchodníkov s cennými papiermi

Martin Krekáč, AJG - Amrop Jenewein Group, s.r.o.;

Podnikateľská aliancia Slovenska

Juraj Lazový, Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s.

Grigorij Mesežnikov, Inštitút pre verejné otázky

Vladimír Mojš, Konfederácia odborových zväzov SR

Juraj Nemec, Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela, Banská Bystrica

Pavol Ondriska, ING, d.s.s.

Jozef Orgonáš, Zväz obchodu a cestovného ruchu SR

Vítězslav Palásek, Agentúra sociálnych analýz "ASA", s.r.o.

Ivan Podstupka, mesačník Financie

Juraj Porubský, denník Pravda

Ludvík Posolda, Republiková únia zamestnávateľov

Róbert Prega, Tatra banka, a.s.

Igor Rintel, Meracrest, a.s., Bratislava

Rastislav Ručinský, Ekonomická univerzita, Bratislava

Ján Sabol, AZC, a.s.

Peter Schutz, novinár na voľnej nohe

Emília Sičáková-Beblavá, Transparency International Slovensko

Miroslav Siváček, OPEN, Asociácia absolventov MBA na Slovensku

Juraj Stern, Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku (SFPA), Bratislava

Jozef Stránsky, Istrobanka, a.s.

Radoslav Štefančík, Katedra politológie, Filozofická fakulta Univerzity sv. Cyrila a Metoda, Trnava

Luboš Vagač, Centrum pre hospodársky rozvoj

Mária Valachyová, Slovenská sporiteľňa, a.s.

Milan Velecký, Slovenský rozhlas

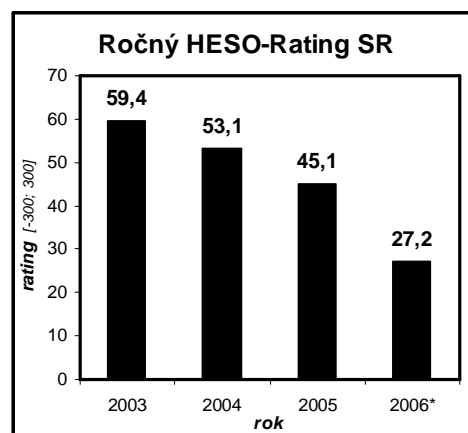
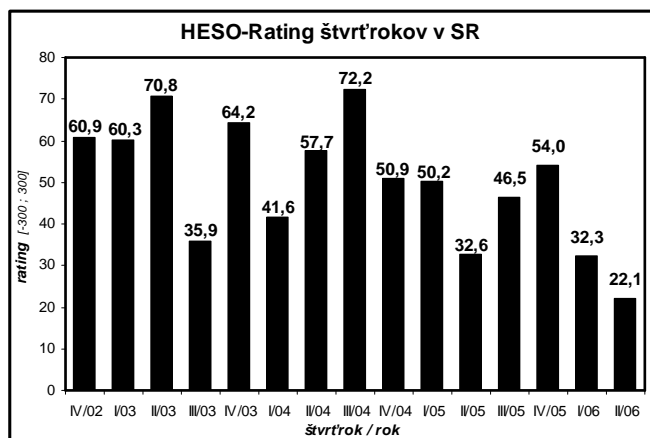
Jaroslav Vokoun, Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied

Pavol Žilinčík, Via Iuris - Centrum pre práva občana, Banská Bystrica

Eduard Žitňanský, dvojtyždenník Profit

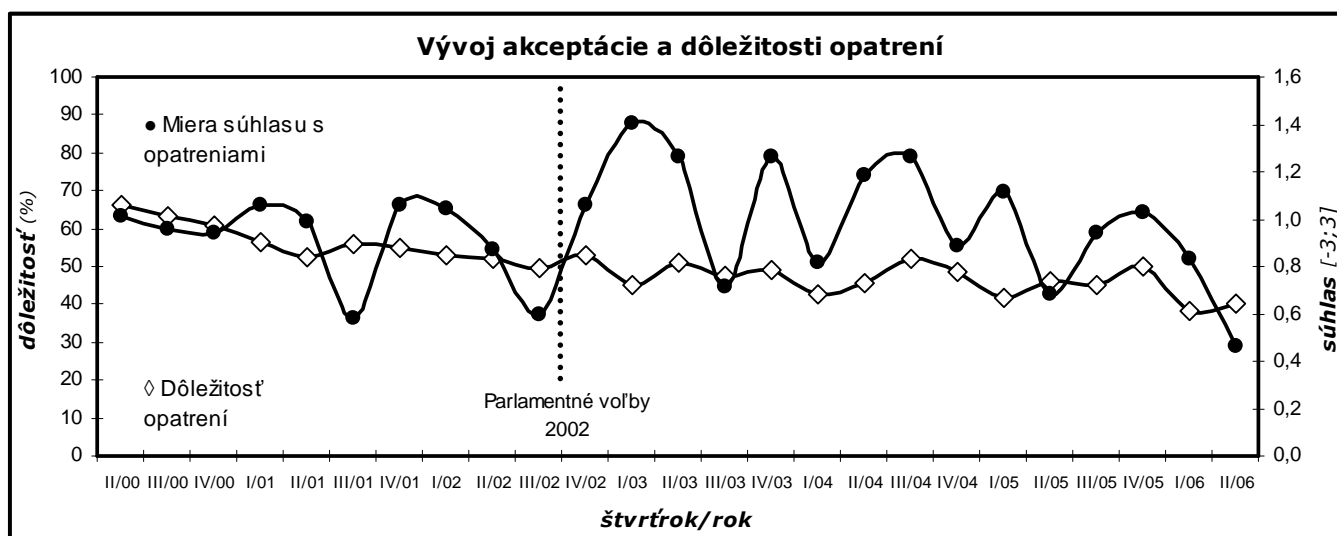
Robert Žitňanský, časopis Týždeň

Hodnotenie opatrení má charakter osobného postoja a nemusí zodpovedať názorovej línii organizácie, v ktorej hodnotiaci pôsobí. Všetci odborníci sa zúčastnili hodnotenia bez nároku na odmenu.

* 1. polrok 2006

HESO-Rating štvrťroka, resp. **Ročný HESO-Rating** je priemerom ratingov všetkých hodnotených opatrení prijatých (schválených) v danom štvrťroku/roku. Reflektuje názor hodnotiacej komisie odborníkov na ich kvalitu a dôležitosť a naznačuje mieru reformnej atmosféry sledovaného obdobia. S približujúcimi sa predčasnými parlamentnými voľbami v júni 2006 bolo možné sledovať postupný pokles vyššie uvedených HESO-ratingov, ako aj ich zložiek – miery súhlasu odborníkov s prijatými opatreniami a spoločenskej dôležitosti opatrení (pozri graf nižšie), čo je v súlade s teóriou politického cyklu. S blížiacimi sa voľbami klesá kvalita prijímaných opatrení. Politici totiž v období pred voľbami často presadzujú opatrenia expanzívneho charakteru, ktoré sú z krátkodobého pohľadu (tesne pred voľbami) síce politicky populárne, avšak v dlhodobejšej perspektíve majú negatívne dôsledky.

Zdroj: INEKO

HESO - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení - SLOVENSKO

január - jún 2006
RATING

Miera
súhlasu

Koeficient
dôležitosti

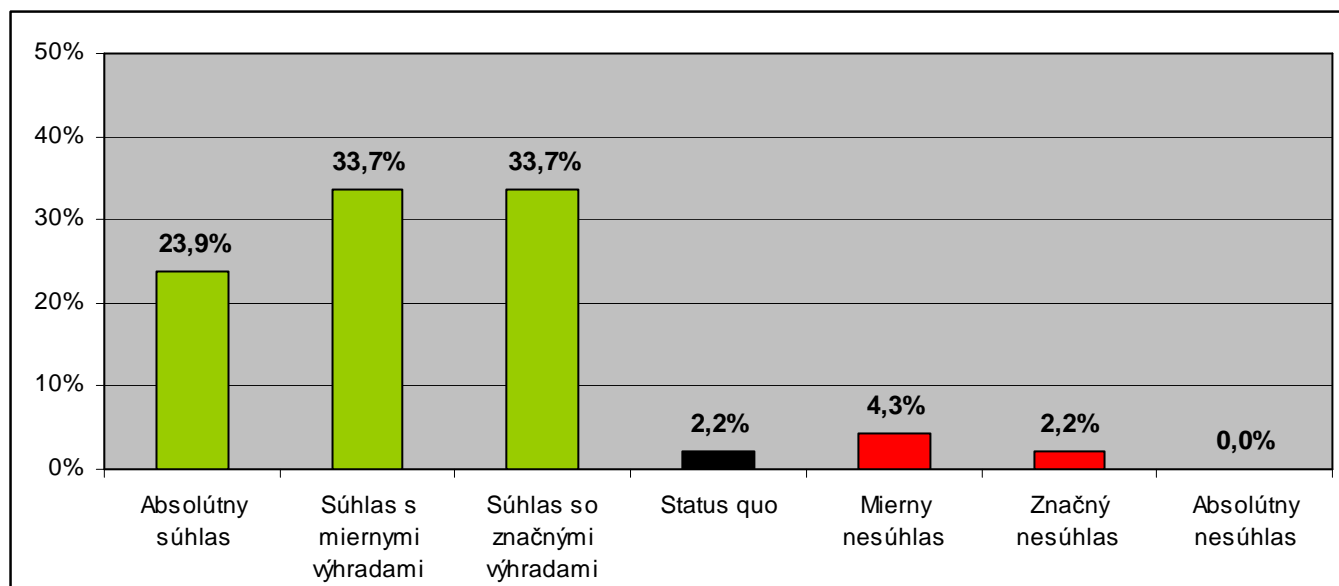
PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU
(prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny)
[-300;300]
[-3 ; 3]
%

1.	Zvýšenie dôchodkov tzv. starodôchodcov, ktorých sa negatívne dotkla maximálna výmera dôchodku v rokoch 1988-2003 pred spustením dôchodkovej reformy (zrušenie príjmového stropu slúžiaceho na výmeru dôchodku - dôchodok sa bude starodôchodcom prepočítavať a vymierať už z celého príjmu; novela zákona o sociálnom poistení)	77,8	1,64	47,4
2.	Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska o 0,5%-uálneho bodu (základná úroková sadzba – 3,5%) od 1. marca 2006	75,9	1,55	49,1
3.	Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska o 0,5%-uálneho bodu (základná úroková sadzba – 4,0%) od 31. mája 2006	72,9	1,52	47,9
4.	Deregulácia cien za zdravotné výkony medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a zdravotnými poisťovňami a deregulácia cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach (uvoľnenie cien okrem výkonov lekárskej služby prvej pomoci, záchranej zdravotnej služby, výkonov poskytovaných na tzv. sociálne účely a maximálnych cien za výkony, ktoré si pacient priamo hradí sám)	69,1	1,50	46,0
5.	Zvýšenie sociálnych štipendií pre študentov stredných a vysokých škôl (naviazanie výšky sociálneho štipendia na životné minimum; rozšírenie okruhu poberateľov zvýšením hranice príjmu na priznanie sociálneho štipendia)	61,3	1,58	38,8
6.	Rozhodnutie vlády o privatizácii 66%-ného podielu bratislavského a košického letiska konzorciom TwoOne zloženého z viedenského letiska Schwechat, rakúskej Raiffeisen Zentralbank a slovenskej finančnej skupiny Penta za celkovo 19,7 mld. Sk	44,7	0,99	45,2
7.	Generálny pardon pre dlžníkov koncesionárskych poplatkov Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie (odpustenie úrokov z omeškania pre všetkých, ktorí do 60 dní uhradili dlžné koncesionárske poplatky, zníženie sankčných poplatkov, zákaz odpredaja pohľadávok voči koncesionárom tretím osobám; novela zákona o koncesionárskych poplatkoch)	34,9	1,06	33,0
8.	Rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie o potvrdení pokuty vo výške 12 mil. Sk pre Ministerstvo vnútra SR za údajne neoprávnené použitie rokovacieho konania bez zverejnenia na nákup hasičských cisternových vozidiel – “striekačiek“	30,6	1,16	26,4
9.	Zvýšenie platov zdravotníkov (vo fakultných nemocniciach v priebehu roka 2006 o 20%, v menších nemocniciach o 6%)	28,6	0,72	39,9
10.	Projekt kultúrnych poukazov (200 Sk na žiaka a učiteľa na rok na úhradu za návštevu kultúrnych podujatí)	21,6	0,73	29,7
11.	Projekt Internet pre vzdelanie (štátny príspevok vo výške 234 Sk za mesiac počas 2 rokov pre 40-tisíc mladých (neskôr pre všetkých) ľudí, ktorí si zriadia prístup k vysokorychlostnému internetu)	13,7	0,34	39,8
12.	Zrušenie štátnej príspevkovej organizácie Správcovská SND (výlučným správcom a prevádzkovateľom novej budovy Slovenského národného divadla bude samotné SND)	12,1	0,52	23,0
13.	Rozhodnutie o neprijímaní žiadnych privatizačných rozhodnutí po 22. februári 2006 až do nástupu novej vlády (zastavenie privatizačných projektov u 3 energetických rozvodných podnikov ZSE, SSE a VSE, 6 podnikov SAD, 6 teplární, Železničnej spoločnosti Cargo a DMD Group)	11,8	0,22	52,6
14.	Generálny pardon pre dlžníkov tzv. trojdane (odpustenie sankcií za omeškanie pre všetkých, ktorí do 3 mesiacov uhradili dlžné istiny za daň z dedičstva, daň z darovania a daň z prevodu a prechodu nehnuteľností)	9,6	0,33	29,3
15.	Obmedzenie možnosti prestupu sporiteľa z jednej dôchodkovej správцovskej spoločnosti do druhej maximálne jedenkrát za 2 roky (novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení)	6,0	0,14	42,2
16.	Zrušenie Úradu pre štátnu službu (uvoľnenie pravidiel pri výbere a výmene štátnych úradníkov)	0,5	0,01	40,0
17.	Zavedenie povinnosti zamestnávateľom platiť garančné poistenie vo výške 0,25% aj za osoby zamestnané na základe dohôd o vykonaní práce a o brigádnickej práci študentov (novela zákona o sociálnom poistení)	-24,3	-0,77	31,5
18.	Ročné zúčtovanie poistného na verejné zdravotné poistenie	-31,4	-0,68	46,2
19.	Nevymenovanie Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra Národnej banky Slovenska prezidentom SR pre údajné nesplnenie podmienky dostatočných odborných vedomostí a skúseností	-48,5	-1,40	34,7

RATING / Miera súhlasu / Dôležitosť I. štvrťroka 2006 (prijaté opatrenia)	32,3	0,83	38,3
RATING / Miera súhlasu / Dôležitosť II. štvrťroka 2006 (prijaté opatrenia)	22,1	0,46	40,4
RATING / Miera súhlasu / Dôležitosť I. polroka 2006 (prijaté opatrenia)	27,2	0,65	39,3

Komentáre hodnotiacej komisie k opatreniam:

1. Zvýšenie dôchodkov tzv. starodôchodcov, ktorých sa negatívne dotkla maximálna výmera dôchodku v rokoch 1988-2003 pred spustením dôchodkovej reformy (zrušenie príjmového stropu slúžiaceho na výmeru dôchodku - dôchodok sa bude starodôchodcom prepočítavať a vymeriavať už z celého príjmu; novela zákona o sociálnom poistení)

Opatrenie riešilo situáciu, ktorú považovala spoločnosť, ako aj väčšina hodnotiacich odborníkov za nespravodlivú. Zmenšili sa rozdiely vo výške vyplácaných dôchodkov medzi tzv. staro- a novodôchodcami, čo bolo hodnotené ako správny krok Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, hoci jedným respondentom bol vnímaný ako politicky motivovaný. Podľa neho však bolo dôležité, aby sa napravili chyby z minulosti, ktoré vyplynuli so spustením dôchodkovej reformy. Ďalší hodnotiaci považoval opatrenie „za viac systematické a menej zneisťujúce dôveru v systém ako celok ako napr. jemu predchádzajúce predĺženie prechodného obdobia zníženej zásluhovosti. Zvyšuje však tlak verejného dôchodkového systému na verejné financie, čo však možno korigovať skorším zavedením valorizácie podľa inflácie alebo skorším zvýšením veku odchodu do dôchodku“.

Martin Krekáč: „Rozdiely medzi tzv. starodôchodcami a novými dôchodcami boli nespravodlivé. Tento problém sa mal ale riešiť ešte pred spustením samotnej dôchodkovej reformy a nie až dodatočne.“

Juraj Lazový: „Hodnotím ako nápravu nie dostatočne vybalancovanej dôchodkovej reformy. Zámerom tvorcov reformy bolo, aby reforma nikomu neznižila dôchodky. Nakoniec vznikol problém opačný, a to neprimerane veľké rozdiely medzi tzv. staro- a novodôchodcami.“

Ladislav Balko: „Opatrenie logické a spravodlivé. Je ale otázka, či k nemu nemalo dôjsť súčasne so spustením dôchodkovej reformy. Týmto sa len napravila podľa môjho názoru neústavná nerovnosť dôchodkového nároku občanov tohto štátu, keď hoci naša ústava hovorí o tom, že občania sú si rovní, že nikto nesmie byť ukracovaný na svojich právach a dali by sa citovať ďalšie ustanovenia ústavy. Som presvedčený, že keď sa v hocakej oblasti zmenia pravidlá hry, alebo ak skladateľ zmení noty svojej skladby, nemôžu tí čo majú staré noty hrať v orchestri inak ako tí, čo už majú noty upravené. Na to ale mal štát v oblasti vyratúvania dôchodku pamätať, keď išiel zmeny

robiť, či na to aj budú prostriedky. A nie robiť len reformu preto, aby sme navonok prezentovali, že sme reformní a zbrklo sme sa v tejto oblasti unáhli. Občan musí byť pred zákonom rovný s iným občanom.“

Juraj Draxler: „Jednoznačný súhlas. Prepočítanie dôchodkov napraviť zjavnú, vyslovene arogantnú nespravodlivosť.“

Jozef Stránsky: „Škoda, že sa pri príprave a realizácii dôchodkovej reformy nepočúvali hlasy, ktoré toto požadovali. Boli zásadne poškodení viacerí dôchodcovia, a budú tak neustále v nevýhode oproti ostatným. „Múdre hlavy“ tak rozhodli o prostriedkoch, ktoré boli vyprodukované aj počas ich aktívneho pracovného života.“

Jaroslav Vokoun: „Náš život je aj o odpúšťaní. Všetci mohli byť, ale nebolo. Vláda sa spamätala a spravila čiastočnú nápravu. Za to jej patrí potlesk. Nepozerať na dôchodcov ako na nežiaduce rezíduum. Ešte sme neotvorili veľa dverí, lebo je to jednoduchšie.“

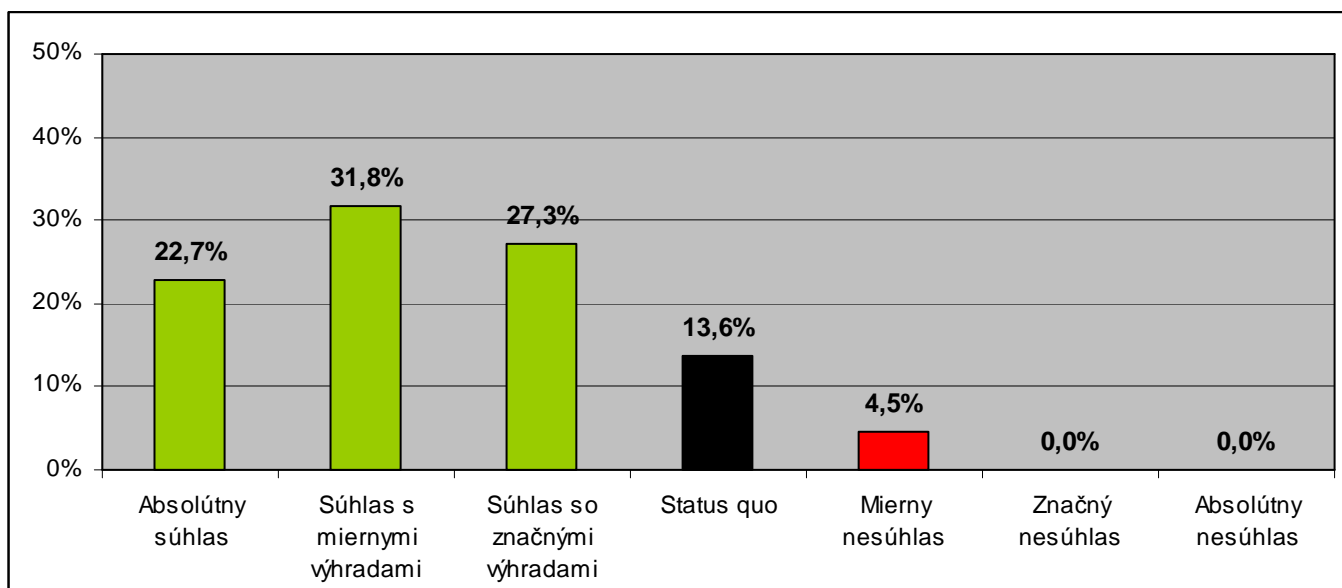
Juraj Nemec: „Výsledok je OK, procesná stránka je diskutabilná.“

Luboš Vagač: „Súhlas s vyrovnaním podmienok pre starodôchodcov, avšak prílišnou zásluhovosťou je prvý pilier na obťaž celému dôchodkovému systému.“

Richard Ďurana: „Za lepšie riešenie považujem aj vzhľadom na neustále rastúci deficit Sociálnej poisťovne úplne odstránenie zásluhovosti z prvého dôchodkového piliera.“

Jeden respondent vyjadril súhlas s kritikmi, ktorí poukazujú na príliš časté zmeny v prvom pilieri dôchodkového zabezpečenia, čo zneprehľadňuje celý dôchodkový systém a vyvoláva značnú neistotu u ľudí.

2. Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska o 0,5%-uálneho bodu (základná úroková sadzba – 3,5%) od 1. marca 2006

Zvýšenie kľúčových úrokových sadzieb centrálnej banky bolo hodnotené ako správna reakcia Národnej banky Slovenska (NBS) na vývoj s cieľom znížiť rast inflácie, ktorá sa v tom čase javila ako problematická, a to tak, aby bolo dodržané Maastrichtské konvergenčné kritérium cenovej stability pre prijatie eura.

Ladislav Balko: „Logický krok centrálnej banky urobený jedine s cieľom pribrzdiť mieru inflácie. Ak totiž už slovenská mena sa dostala do ERM II, a ak sa štát začal pripravovať na plánovaný termín prijatia euro, bolo potrebné zo strany NBS prijať toto menové opatrenie. Otázne je, a vývoj to potvrdil, že to nebolo dostatočné. Teda či hneď nemala NBS zvýšiť sadzbu o 1%-uálny bod. Toto opatrenie, teda razantnejšie zvýšenie úrokových sadzieb, sa hneď neprejavilo a tu teda treba brať do úvahy fakt, že efekt zo zvýšenia úrokovej sadzby sa dostaví až po troch kvartáloch. Teda v závere roka 2006. Možno by zdvihnutie sadzby o 1%-uálny bod bol infláciu pribrzdil razantnejšie. Je to však otázne, či samotný zásah NBS použitím menového nástroja je efektívny a nemal by byť kombinovaný aj s inými politikami štátu. Ale nie je tu zanedbateľná ani otázka, čo by bolo výraznejšie zdvihnutie sadzieb urobilo s kurzom koruny.“

Juraj Draxler: „Správnosť tohto kroku NBS už potvrdil vývoj – Slovensko zaznamenalo rekordný rast HDP, pričom inflácia ostala pod kontrolou. Faktom je, že hospodársky rast SR dominantne ťahajú zahraničné investície a export, preto by ani krátkodobé priškrtenie domáceho dopytu nemalo podobný dopad ako v menej otvorených či väčších ekonomikách. V tomto prípade sa však NBS podľa všetkého trafila, opatrenie sa podľa všetkého nedotklo napríklad dopytu na hypotekárnom trhu.“

Radoslav Štefančík: „Zvyšovanie úrokových sadzieb národnou bankou vedie k zvyšovaniu úrokov pri pôžičkách poskytnutých komerčnými bankami na jednej strane firmám, na strane druhej domácnostiam. Zvyšovanie úrokových sadzieb má potom za následok znižovanie objemu investícií, čo sa následne odráža v pribrzdení hospodárskeho rastu, v zvyšovaní nezamestnanosti, ale aj v zdražovaní hypoték. Otázne je, či by bez zásahov Národnej banky Slovenska skutočne došlo k prehriatiu ekonomiky, alebo naopak, ekonomika by zvládla aj rýchlejší rast domáceho hospodárstva.“

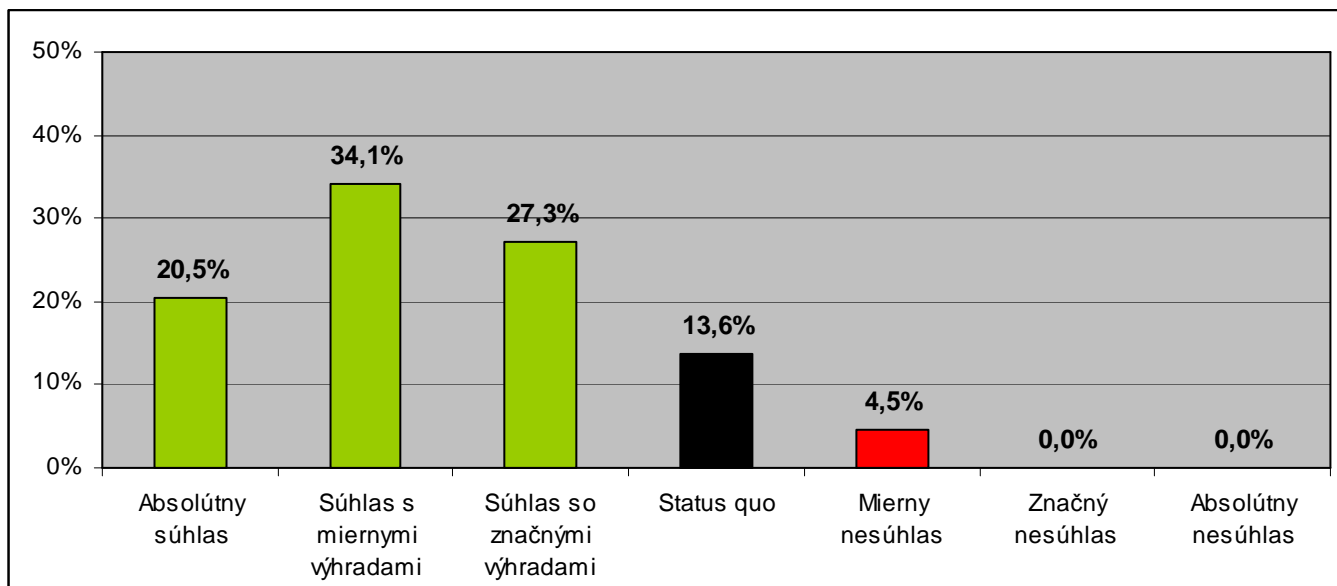
Robert Žitňanský: „V boji s infláciou kvôli euru pochopiteľný krok, keďže však infláciu výnimočne netlačili vládne výdavky, je na debatu, či je najoptimálnejšie obmedzovať ekonomickú expanziu len kvôli splneniu arbitrárne určených kritérií na vstup do eurozóny.“

Jozef Orgonáš: „Rozhodnutie banky, následne i v druhom polroku dokumentuje kvalitný výkon monetárnej politiky centrálnej banky.“

Jaroslav Vokoun: „NBS je solídna inštitúcia, ktorá si dobre zvažuje kroky, ktoré spraví. Chápeť to aj ako tlmenie vplyvov politického cyklu.“

Miroslav Siváček: „Štandardné opatrenie, ktoré splnilo svoj účel.“

3. Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska o 0,5%-uálneho bodu (základná úroková sadzba – 4,0%) od 31. mája 2006

Viaceri odborníci hodnotili toto menové opatrenie Národnej banky Slovenska (NBS) podobne ako to predošlé. Jeden respondent uviedol, že „napriek možnému spomaleniu hospodárskeho rastu a rastu miezd, vzhľadom na analýzy Svetovej banky a vývoj v našej ekonomike, bol postup NBS vzhľadom na cieľ splniť inflačné kritérium pre prijatie eura správny“.

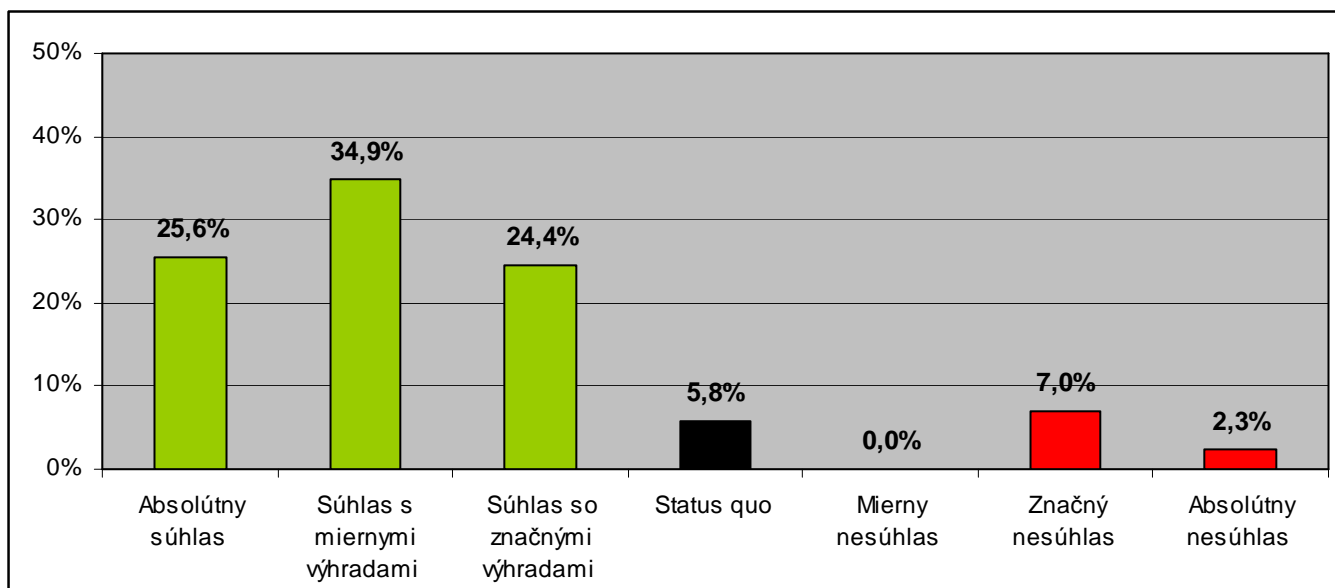
Ladislav Balko: „Myslím si v kontexte s predošlým opatrením, že išlo len o rutinnú reakciu na ekonomický vývoj, najmä jediný možný atak voči inflácii. V tom čase bola centrálna banka v zápase s infláciou osamotená, exekutíva nebola nápomocná. Aj centrálna banka ale mala reagovať razantnejšie. Opäť sa mi zdá, že najmä vyšším zvýšením sadzby a kombináciou tohto kroku s inými opatreniami, napr. v oblasti nadbytku likvidity na trhu. Pre výraznejšie zvýšenie sadzieb sa centrálna banka mohla rozhodnúť aj vzhľadom na blížiacu sa voľbu, kde mala určite rátať s tým, že dočasne trhy budú čakať, a teda koruna sa nebude hýbať a takto mohla centrálna banka zatriktívniť korunu a eliminovať dopad volieb na jej kurz.“

Juraj Draxler: „Riadenie úrokových sadzieb robí NBS zrejme pomerne profesionálne. Výhrady sa vyskytli skôr k operáciám na devízovom trhu – pred časom českí ekonómovia upozornili, že NBS intervenciami zrejme príliš podhodnocuje slovenskú korunu, po tomto upozornení sa s kritikou pridali aj niektorí slovenskí analytici. Monetárnej politike pomáha to, že mzdy sú na uzde: vysoká nezamestnanosť, slabá organizovanosť odborov a fakt, že kľúčové podniky sú vlastnené zahraničnými vlastníkmi so silnými pákami voči štátu, to všetko pôsobí proti tlaku na príliš rýchle zvyšovanie inflačných tlakov cez široký dopyt. Ďalšie obdobie bude, pravda, zaťažkavou skúškou, jednak kvôli vysokému tempu rastu, jednak stále existuje možnosť silných externých šokov cez ceny energií.“

Jozef Stránsky: „NBS si úspešne plní svoju úlohu pri strážení slovenského finančného trhu. Je to tiež aj preto, že sa tu ešte neprejavili až tak naplno politické tlaky.“

Jaroslav Vokoun: „NBS je solídna inštitúcia, ktorá si dobre zvažuje kroky, ktoré spraví. Ved' NBS sa už trasie, aby sme boli v menovej únii, a aby už nemala zodpovednosť za tento malý dvor, kde vidieť každého kohúta a tvárime sa...“

4. Deregulácia cien za zdravotné výkony medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a zdravotnými poisťovňami a deregulácia cien nájmu nebytových priestorov v zdravotníckych zariadeniach (uvoľnenie cien okrem výkonov lekárskej služby prvej pomoci, záchrannej zdravotnej služby, výkonov poskytovaných na tzv. sociálne účely a maximálnych cien za výkony, ktoré si pacient priamo hradí sám)

Miroslav Siváček: „Dobré rozhodnutie, ktoré je krokom k vytvoreniu trhových podmienok aj v sektore zdravotníctva, avšak svoje ovocie môže priniesť len z dlhodobého hľadiska. Navyše je potrebné vykonať ďalšie kroky k otvoreniu trhu pre všetky jeho subjekty. Obmedzenie súťaže obmedzením možnosti výberu zdravotnej poisťovne pre poistencov a ďalším zvýhodňovaním štátom vlastnených zdravotných poisťovní, tento krok znehodnotí.“

Radoslav Štefančík: „Akákoľvek liberalizácia trhu, aj v prípade trhu poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a zdravotných poisťovní ozdravuje ekonomiku a vedie k riešeniu problémov, ktoré v systéme vznikajú.“

Richard Ďurana: „Toto opatrenie je podstatným krokom na ceste hľadania reálnych cien poskytovaných zdravotníckych výkonov.“

Milan Velecký: „Išlo o logické pokračovanie prirodzeného vývoja deregulácie v cenotvorbe. Hádám časom dôjde aj na ostatné ešte regulované ceny (v konkurenčnom prostredí, nie napr. pri prirodzených monopoloch).“

Juraj Nemec: „To sú dve rôzne veci, ktoré sa nedajú naraz hodnotiť. Regulácia cien zdravotníckych výkonov je nutná, robí sa všade vo svete. Nájomné by malo byť trhovou záležitosťou, ináč sa umelo skresľujú ceny výkonov.“

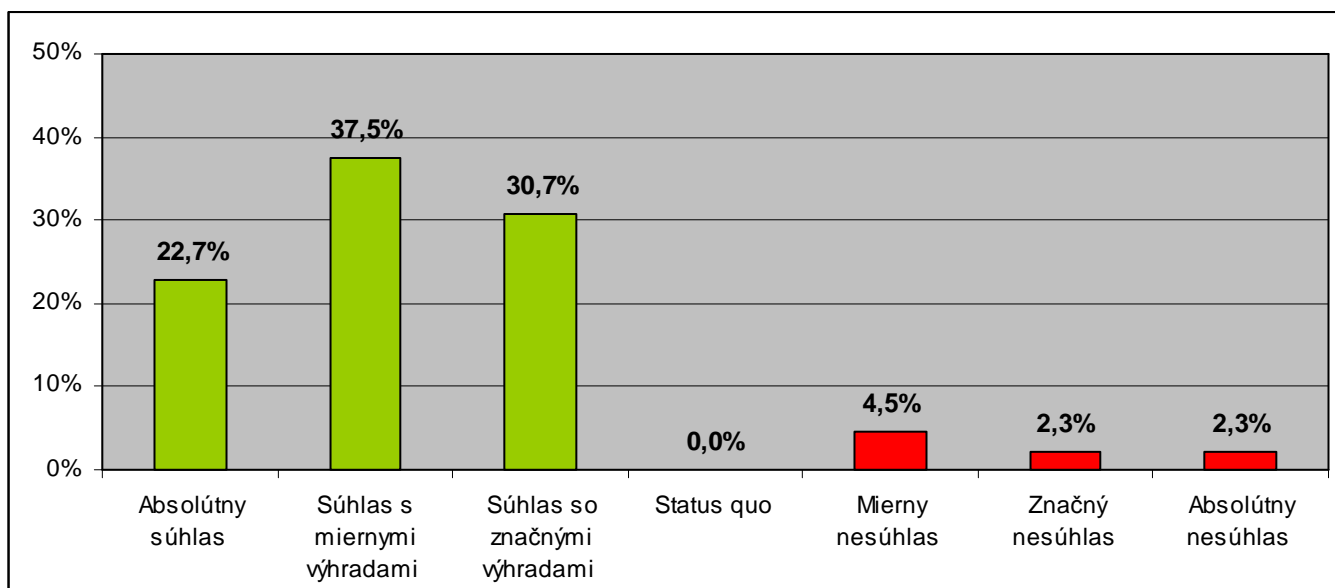
Jaroslav Vokoun: „U nás sa zaujímavo robia reformy. Vytvorí sa idea – čo je samozrejme nevyhnutné, a keď má dôjsť k uskutočneniu myšlienok, tak sa zháčíme a strácame odvahu. Celý život je o zmenách, tak sa nesmieme ani báť meniť zmeny. Aby flexibilita nebola len ideou.“

Ladislav Balko: „Na toto opatrenie, ktoré je vyslovene trhového charakteru, nie je naše prostredie, ani ekonomické, ani inak ešte pripravené. Považujem ho za trójskeho koňa – teda vnútorného nepriateľa skvalitňovania zdravotnej starostlivosti. Opatrenie svedčí o sterilite takýchto liberálnych opatrení k slovenskej realite.“

Jozef Stránsky: „Opatrenie môže v konečnom dôsledku poškodiť záujmy občanov, ktoré je štát povinný prioritne chrániť.“

Jeden respondent nesúhlasil s opatrením, lebo k nemu neboli podľa neho vytvorené adekvátne podmienky. „Deregulácia by mala byť postupná a riadená tak, aby sa sprostredkovane nepreniesli všetky dôsledky zvýšenia na radového občana, a tým sa vlastne znížil rozsah a kvalita poskytovaných služieb.“

5. Zvýšenie sociálnych štipendií pre študentov stredných a vysokých škôl (naviazanie výšky sociálneho štipendia na životné minimum; rozšírenie okruhu poberateľov zvýšením hranice príjmu na priznanie sociálneho štipendia)

Nový systém udeľovania sociálnych štipendií pre vysokoškolákov je adresnejší, a teda spravodlivejší, keďže výška štipendií sa vypočítava podľa individuálnej príjmovej situácie každého študenta. V starom systéme bola výška štipendií pevne stanovená na úrovni buď 1 000 Sk, 1 500 Sk alebo 2 000 Sk podľa príjmu rodiny. Opatrenie bolo však vnímané niektorými hodnotiteľmi zároveň ako rozdávanie predvolebných darčiekov úzkej skupine voličov bez toho, aby sa riešili zásadnejšie systémové problémy slovenského školstva.

Juraj Lazový: „Hodnotím ako mierne pozitívne opatrenie, aj keď samozrejme potrebná je najmä komplexná reforma školského systému.“

Miroslav Siváček: „Adresnejšie poskytovanie sociálnych štipendií a ich zvýšenie by v spojení so spoplatnením výučby vytvorilo dobrý rámec pre súťaž v oblasti poskytovania vysokoškolského vzdelávania.“

Radoslav Štefancík: „Veľmi dobré rozhodnutie adresované do vzdelania. Študentom sa tak zlepšia podmienky počas štúdia.“

Ladislav Balko: „Potrebné opatrenie, pretože dosť talentovaných mladých ľudí je sociálne núdznych a nemali by možnosť získať vysokoškolské vzdelanie. Opäť bolo ale nesystémovo zavedené vo vidine nadchádzajúcich volieb.“

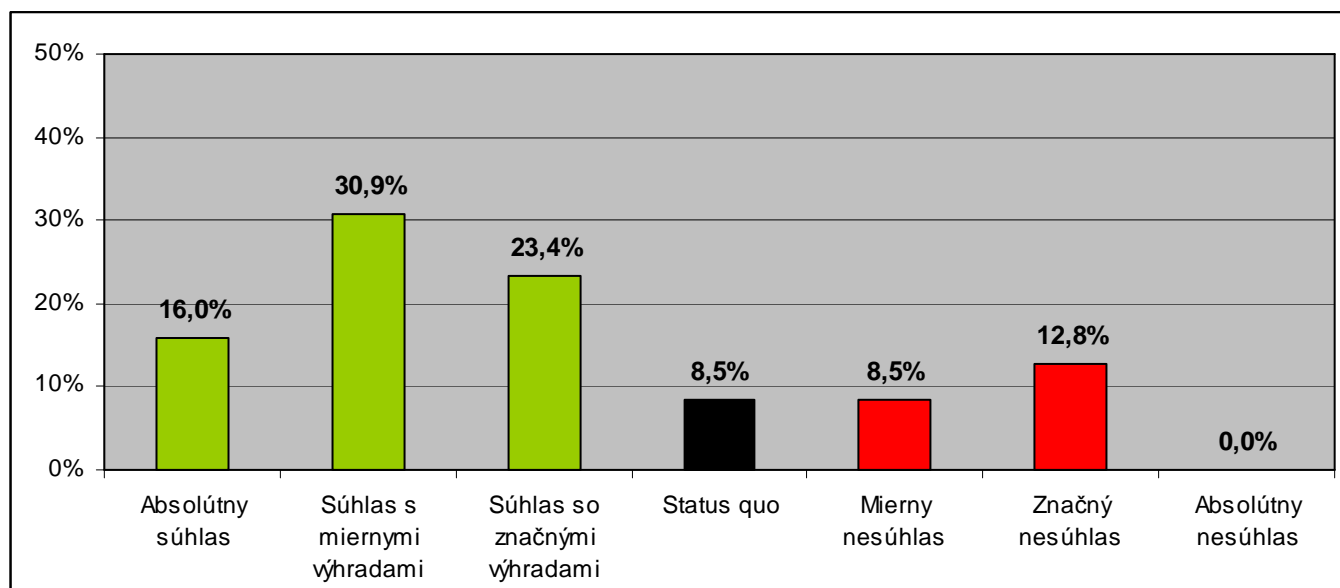
Jaroslav Vokoun: „Neprajníkom sociálnych štipendií odporúčam, aby sa pozreli na tie najtrhovejšie štáty, ako tie pristupujú k sociálnym otázkam. Samozrejme, že štát so sociálnym modelom nemá zbytočne rozhadzovať peniaze, ale dobre definované sociálne štipendium neoslabí náš krehký štát.“

Juraj Nemec: „Štipendiá na vysokých školách (a aj stredných) by sa mali dominantne odvíjať od prospechu, nie príjmu. Na vysokých školách by mali študovať kvalitní poslucháči, nie všetci. Sociálne dávky patria sociálnemu rezortu, nie školstvu.“

Richard Ďurana: „Toto rozhodnutie považujem za odkladanie skutočných problémov v slovenskom školstve do budúcnosti a ďalšie zvyšovanie verejných výdavkov.“

Jeden respondent vyjadril názor, že vyššie štipendiá pre študentov vysokých škôl „pomáha zabetónovať súčasný nepriaznivý stav v školstve. Pôvodne malo zvýšenie štipendií, v každom prípade veľmi štedré, slúžiť ako „sladidlo na prehltnutie horkej pilulky“ systému spoluúčasti študentov na financovaní svojho štúdia. Istej významnej záujmovej skupine ponúka štedrý príjem bez toho, aby sa v strnulom systéme školstva čokoľvek rozhýbalo. Zo sociálneho hľadiska je tiež negatívum, že študenti vo všeobecnosti (nesplňajúci isté dosť reštriktívne kritériá Študentského pôžičkového fondu) zostávajú príjmovovo závislí od svojich rodičov. Miernе zvýšenie štipendií by som podporil vzhľadom na stratu kúpnej sily pôvodných súm stanovených v dávnejšej minulosti.“

6. Rozhodnutie vlády o privatizácii 66%-ného podielu bratislavského a košického letiska konzorciom TwoOne zloženého z viedenského letiska Schwechat, rakúskej Raiffeisen Zentralbank a slovenskej finančnej skupiny Penta za celkovo 19,7 mld. Sk

Obidve letiská už dlhšie stagnovali v rozvoji, a preto by bol podľa väčšiny hodnotiacich odborníkov vstup silného súkromného investora prospešný tak pre letiská, ako aj pre rozvoj daných regiónov. Spôsob organizácie privatizácie a výber konkrétneho investora vyvolával u opýtaných najväčšie pochybnosti, najmä v súvislosti s bratislavským letiskom. Viacerí sa obávali, že by koncentrácia letísk v Bratislave a Viedni obmedzila hospodársku súťaž, čo by sa negatívne prejavilo pri rozvoji bratislavského letiska a v cene a kvalite poskytovaných služieb pre pasažierov a dopravcov.

Jozef Orgonáš: „Dobré rozhodnutie, obe letiská potrebujú investície ako "hrom", najmä bratislavské, jeho expanzia to priamo vyžaduje.“

Miroslav Siváček: „Dobré rozhodnutie, ktoré mohlo zabezpečiť rozvoj letiska. V súčasnosti sa hľadajú náhradné riešenia a možnosti rozvoja letiska sa výrazne obmedzili.“

Richard Ďurana: „Neexistuje dôvod, aby bol vlastníkom letiska štát. Okrem privatizačných výnosov, ktoré budú chýbať Sociálnej poisťovni pri vykrývaní deficitu Fondu starobného poistenia, pripravila vláda Roberta Fica všetkých cestujúcich o kvalitnejšie služby spojené s cestovaním a možnú synergiu vyplývajúcu zo spojenia s letiskom svetového významu. Súkromný vlastník sa zaviazal do obnovy letiska investovať podstatne viac zdrojov, ako má k dispozícii štát. Ak Protimonopolný úrad SR rozhodol v neprospech konzorcia TwoOne, mala vláda postupovať v privatizačnom procese s druhým uchádzačom v poradí – konzorciom Abertis.“

Eugen Jurzyca: „Rozhodnutie nebolo zlé. Ak by sa neuskutočnili voľby predčasne, bola by mala bývalá vláda možnosť zmeniť kupujúceho v auguste (termín, do ktorého sa čakalo na vyjadrenie Protimonopolného úradu), a privatizácia by sa zrealizovala.“

Robert Žitňanský: „Kontroverzné rozhodnutie, ale keď už bola reč o predaji, a nie o prenájme (ktorý by bol podľa mňa rozumnejší), malo sa to dotiahnuť. Letisko urgentne potrebuje obrovské investície a súkromný investor by ich priniesol. Štát sa trápil a aj bude trápiť – a cestujúca verejnosť, turizmus a biznis takisto.“

Martin Jaroš: „Necítim sa byť úplne kompetentný na posúdenie, či vyhral najlepší uchádzač, ale súhlasím so samotným rozhodnutím letiská privatizovať. Teraz s odstupom času sa ukazuje (napr. presuny liniek do Viedne), že štát až taký frajer v manažovaní letiska nie je.“

Juraj Lazový: „Zámer privatizovať letiská považujem za správny. Nie som však presvedčený o správnosti výberu, keďže riziko vzniku regionálneho monopolu zo strany viedenského letiska by v prípade realizovanej kúpy bratislavského letiska bolo podľa môjho názoru reálne.“

Juraj Nemec: „Privatizácia je principiálne v poriadku. Tento konkrétny prípad však minimálne znamená riziko potlačenia konkurencie novým majiteľom.“

Radoslav Štefančík: „Rozhodnutie privatizovať obe letiská vnímam pozitívne, ale absolútne nemôžem súhlasiť s výberom privatizéra. Podľa agentúrnych správ rakúski podnikatelia, ale rovnako aj politici privítali odporúčanie privatizačnej komisie (na návrh hlavného poradcu z Rakúska!) na privatizáciu 66% akcií slovenských letísk skupinou s prepojením na rakúsky Schwechat. Ako dôvod svojho entuziazmu uvádzali odstránenie hrozby vzniku veľkého medzinárodného letiska v blízkom okolí Viedne. Zdrojom tejto hrozby mal byť rýchly rozvoj letiska v hlavnom meste Slovenskej republiky. Z uvedených vyjadrení jednoznačne vyplýva, že viedenské letisko privatizáciou bratislavského suseda primárne sledovalo upevnenie vlastných pozícií v regióne, a to odstránením pre Schwechat nebezpečnej konkurencie z Bratislavy. Namiesto posilnenia konkurenčnej súťaže sa Dzurindov kabinet takmer stal tvorcom nebezpečného monopolu. Privatizáciu väčšej časti akcií oboch slovenských letísk sprevádzalo od začiatku množstvo nejasností. Vo svojej podstate sa výber privatizéra podobal na rozhodnutie bývalého ministra dopravy Gabriela Palacku nepustiť tretieho mobilného operátora na slovenský trh. V prípade tendra na tretieho mobilného operátora išlo rovnako o rozhodnutie medzi finančným profitom vybraných firiem (a možno nielen ich) alebo vytvorením zdravšej konkurencie s pozitívnym dopadom na zákazníka, resp. občana.“

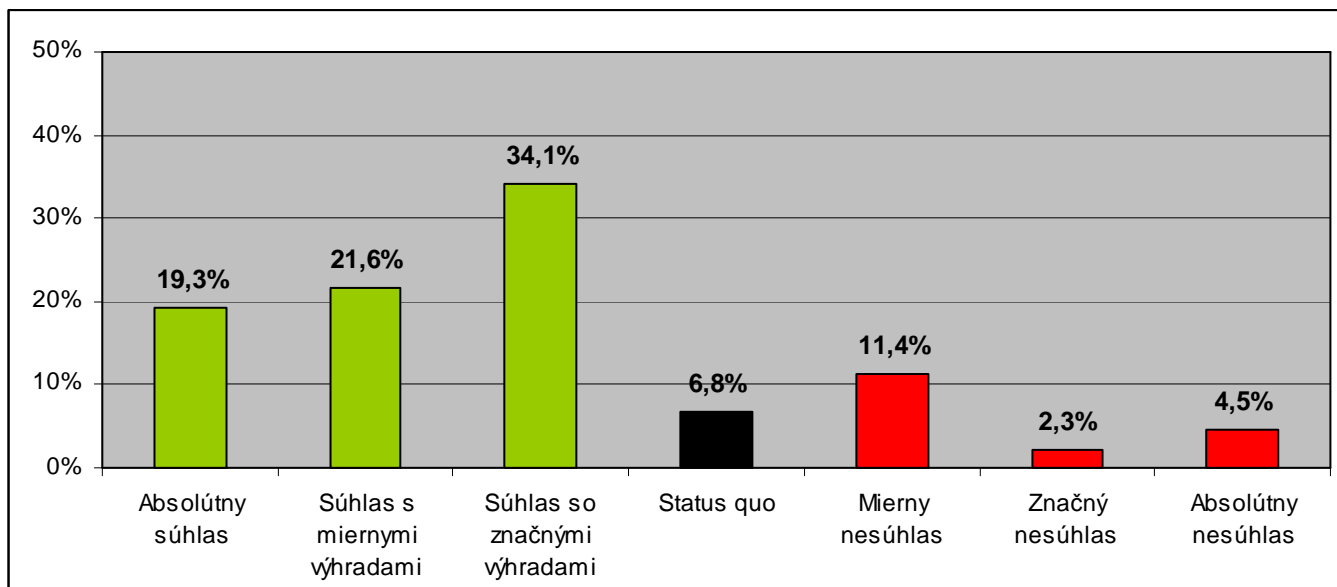
Martin Krekáč: „Privatizácia bratislavského letiska je nevyhnutná. Spojenie s letiskom Schwechat však vzbudzuje isté obavy. Letisko Schwechat má v súčasnosti jedny z najdrahších letiskových poplatkov v Európe, a nie je v jeho záujme, aby mu konkurovala Bratislava s lacnejšími poplatkami.“

Juraj Draxler: „Letisko potrebuje profesionálnejšie riadenie. Na druhej strane by pre mesto veľkosti Bratislavy bolo priveľký rozmach letiska environmentálnou záťažou. Z týchto dôvodov by mi nevadilo prebratie letiska konzorciom, v ktorom prím hrá letisko Schwechat. Celkový dojem z tendra však nemám ani pozitívny ani negatívny.“

Jaroslav Vokoun: „Jedná sa o privátny biznis, takže privatizácia je logická. Lúživé vety proponentov by som dal ako ukážku, ako sa dá skresľujúco opísať skutočnosť. Bohužiaľ, bratislavské letisko bolo vybudované blízko mesta a obcí. Preto výrazné rozširovanie jeho kapacít pôjde len a len na úkor okolitého zastavaného územia. Pre kvalitu života to bude posun 10 krokov späť. Nové letisko s vysokými výkonmi musí byť postavené ďalej od Bratislavy. Na to však nikto nenájde odvahu.“

Ladislav Balko: „Nie som si istý o správnosti argumentov, že bratislavské letisko by sa stalo len „nákladným letiskom“. Najmä z hľadiska zabezpečenia návratnosti investície by investor nevynakladal spolu s košíckým skoro 20 mld. + nové investície iba na prevádzkovanie nákladného letiska. Táto privatizácia mi „smrdela“ niečím iným. A vôbec aktivizácia všetkých troch – štyroch slovenských tzv. finančných skupín v akejkoľvek doterajšej privatizácii mi nedáva záruku trvalého a perspektívneho rozvoja podnikania v akejkoľvek oblasti. Takéto privatizácie považujem len za dočasné a po určitom čase sa privatizovaný majetok „preparkuje“ iným vlastníkom, pravda už za iné peniaze, ktoré už samozrejme neuvidí štát.“

7. Generálny pardon pre dlžníkov koncesionárskych poplatkov Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie (odpustenie úrokov z omeškania pre všetkých, ktorí do 60 dní uhradili dlžné koncesionárske poplatky, zníženie sankčných poplatkov, zákaz odpredaja pohľadávok voči koncesionárom tretím osobám; novela zákona o koncesionárskych poplatkoch)

Jednorazové odpustenie sankčných poplatkov pre dlžníkov koncesionárskych poplatkov Slovenského rozhlasu bolo hodnotené mierne pozitívne, najmä kvôli výške úrokov z omeškania, ktoré mali podľa jedného respondenta „charakter úžery“. Ich odpustenie bolo podľa neho správne, „vzhľadom na možné právne a administratívne dôsledky ich prerátania podľa iného kľúča“. Problém opakujúcich sa generálnych pardonov je vo vzniku efektu tzv. morálneho hazardu, kedy odberatelia služby kalkulujú s tým, že sa im oplatí neplatiť. Podľa jedného respondenta by sa mal zaviesť efektívnejší spôsob výberu poplatkov, ktorý by eliminoval riziká morálneho hazardu. Po digitalizácii televízneho vysielania by bolo podľa neho najlepšie zrušiť koncesionárske poplatky a nahradiť ich klasickým predplatným.

Miroslav Siváček: „Keďže poplatky sú vo svojej podstate neopodstatnené a nesprávne, tento krok považujem za racionálny.“

Juraj Lazový: „Napriek niektorým negatívam, hodnotím generálny pardon ako pozitívne opatrenie, ktoré zabráni absolútne neprimeraným sankciám.“

Juraj Draxler: „Áno, toto bola veľmi hrubá záplata na problém, ale v danom okamihu by už každé ďalšie riešenie iba zhoršovalo problém. Celý systém bol veľmi zlý, najmä Slovenskému rozhlasu veľmi poškodil z hľadiska vzťahov s verejnosťou.“

Milan Velecký: „Tá situácia bola také neprehľadná a vypätá, že inak sa to dalo len ťažko riešiť.“

Jozef Stránsky: „S postupom možno súhlasiť, ale prišiel príliš neskoro.“

Richard Ďurana: „Drakonické pokuty za neplatenie poplatku za službu, ktorú občania nenakupujú dobrovoľne, nie sú na mieste.“

Jaroslav Vokoun: „V živote sa musia robiť aj ústretové gestá. Život nie je len o treste. Hlavne keď sa týka takéhoto typu vynúteného nákupu.“

Pavol Žilinčík: „O trochu viac súhlasím ako nesúhlasím. Je to síce skutočne na vážkach, ale myslím, že na spoločenskom právnom povedomí by v danom prípade viac škody napáchalo nekompromisné vymáhanie poplatkov.“

Martin Krekáč: „Nie je žiaduce dávať najavo, že neplatiť koncesionárske poplatky je v poriadku. Zároveň je jasné, že výška sankčných poplatkov bola neúnosne vysoká pre veľkú časť neplatičov.“

Robert Žitňanský: „Opäť zlý precedens, že neplatí sa oplátiť... Ale vzhľadom na problémy, spojené s „vymáhačskou“ firmou, tentoraz akceptovateľný.“

Juraj Nemec: „To je veľmi komplexné, plusy aj mínusy. Narušuje sa princíp právneho štátu, niečo sa vymohlo... Existuje „malá škoda“?“

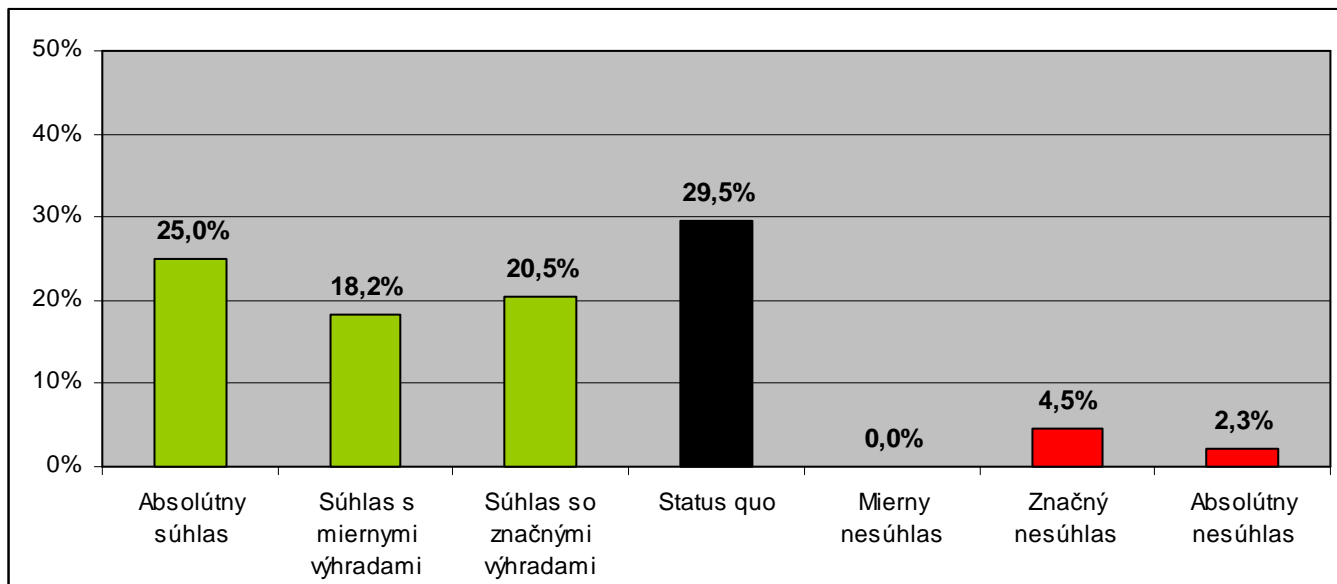
Martin Jaroš: „Je to do očí bijúci príklad nesystémového hasenia problémov vyplývajúcich zo zle pripravenej legislatívy. Takže mierny súhlas, ale len preto, lebo, i keď nesystémovo, rieši sa jedna obľudnosť. Na druhej strane dobrý precedens k diskusii o vymáhaní nezmyselného chorého daňového nedoplatku od Slovnaftu.“

Luboš Vagač: „Súhlas s odpustením úrokov s omeškania, ktorým sa však nič nemení na pretrvávajúcom mizernom systéme financovania týchto inštitúcií. Ak je verejný dopyt po týchto službách (je ?), nech sú platené z daní.“

Radoslav Štefančík: „Zákon rieši len čiastkový problém spojený s financovaním verejnoprávných médií. Problém „neplatičov“ zrejme bude existovať aj po prijatí rozhodnutí. Vláda, resp. parlament by preto mali skôr považovať nad novým spôsobom financovania verejnoprávných médií. Napr. zrušením koncesionárskych poplatkov a financovaní verejnoprávných médií priamo z daní.“

Ladislav Balko: „Myslím si, že tento krok bol motivovaný blízkosťou volieb. Ved' o probléme sa vedelo už dávno predtým. Je na zamyslenie vôbec prijatie takého zákona, ktorý stanovoval tak vysoké sankcie. Skôr ako vybrať sankcie, by stálo za úvahu vybrať koncesie za rozhlas a televíziu ako súčasť platieb za elektrinu, ved' napokon sledovanie rozhlasu a televízie, ak neberieme do úvahy aparáty na baterky, si vyžaduje odber elektriny, ktorú keď neplatíte, sa vám vypne, a kto by neplatil tak bude mať vypnutú elektrinu. A to je veľmi účinná sankcia. A elektrárne by vybrané poplatky po zinkasovaní nejakých transakčných poplatkov poukazovali rozhlasu a televízii.“

8. Rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie o potvrdení pokuty vo výške 12 mil. Sk pre Ministerstvo vnútra SR za údajne neoprávnené použitie rokovacieho konania bez zverejnenia na nákup hasičských cisternových vozidiel – „striekačiek“

Pokuta Úradu pre verejné obstarávanie Ministerstvu vnútra (MV) SR nebola podľa odborníkov zo spoločenského hľadiska príliš dôležitým opatrením, hoci verejné obstarávanie je dôležitou oblasťou verejného života. Celá „kauza“ bola dosť nejasná.

Pavol Žilinčík: „Súhlasím. Uvedený spôsob verejného obstarávania nebol na Ministerstve vnútra SR zriedkavý, argumenty o časovej tiesni pri nákupe sú aj záležitosťou dobrého manažmentu, a to najmä v prípade, ak ide o ústredný orgán štátnej správy. Ak je pre orgán verejnej správy problém realizovať postupy predpokladané zákonom pre to, že tie sú vo vzťahu k spoločenskej realite príliš komplikované, musí sa snažiť o zmenu tohto komplikovaného právneho prostredia. Taký prístup ako zvolilo Ministerstvo, by ma neprekvapil u súkromnej spoločnosti, ktorá nedisponuje tým, čo sa volá verejná moc. Práve preto, že ju ministerstvo má, platí princíp, že

môže konať len to, čo zákon predpokladá, a to tak jeho text, ako aj duch. Iná cesta vedie k tomu, čo Vladimír Palko nemá rád – k anarchii. A niet horšej anarchie ako anarchia štátnych orgánov.“

Juraj Nemec: „Zákon o verejnom obstarávaní je najviac porušovaným zákonom v SR. Podiel rokovacieho konania bez zverejnenia je alarmujúci. Tvrdenia, že šlo o havarijný stav sú absolútne neopodstatnené, obmena techniky sa plánuje v podnikoch a musí sa začať plánovať aj vo verejnom sektore. Najhoršou súvislosťou prípadu je reakcia ministra – približne „no a čo, štát platí štátu a striekačky mám“. Rezort vnútra je jedným z dvoch rozhodujúcich rezortov zodpovedných za fungovanie právneho štátu - a jeho minister priamo naznačuje, že zákony netreba rešpektovať!!! To sa vo vyspelej krajine nemôže stávať. Pokiaľ pokuta nie je zosobnená, má ale minister v niečom, žiaľ, pravdu.“

Luboš Vagač: „Čo znamená pokuta udelená štátnemu orgánu? Nič, iba sa presunú peniaze z jednej štátnej inštitúcie (MV SR) do druhej (MF SR), bez postihu zodpovedných osôb. Aj v štátnych/verejných inštitúciách by mala byť na podobné konanie viazaná (aspoň čiastočne) personálna zodpovednosť.“

Ladislav Balko: „Ak bol porušený zákon o verejnom obstarávaní, tak sankcia áno. Iná vec je, že ministerstvo vnútra ako rozpočtová organizácia túto pokutu zas zaplatí len z verejných prostriedkov. A čo zodpovednosť tých, vinou ktorých bol zákon porušený?“

Radoslav Štefančík: „MV SR nespĺnilo zákonom požadované podmienky a každé porušenie zákona sa má príslušne potrestať. Otázne je, prečo sa v tomto prípade hovorí o porušení zákona zo strany ministerstva, a nie zo strany konkrétnej osoby, ktorá by mala za rozhodnutie niesť spoluzodpovednosť. Pokutu nakoniec aj tak zaplatili daňoví poplatníci, a nie neschopní ľudia z ministerstva.“

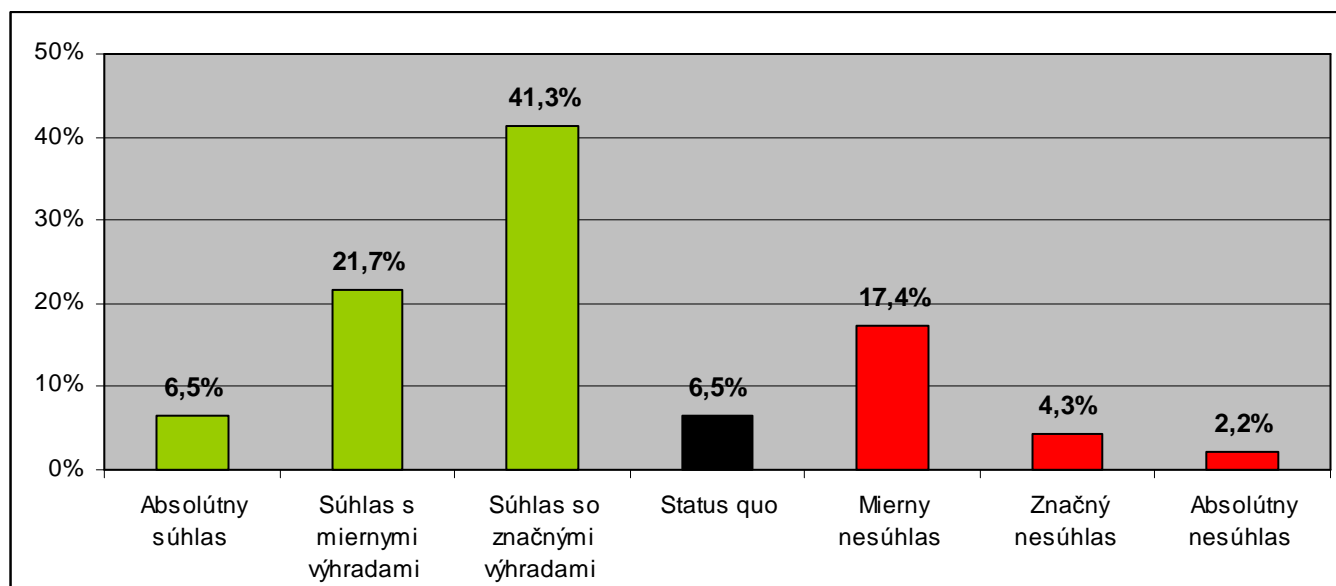
Jaroslav Vokoun: „Opäť prípad typu – Kráľ je nahý. Požiarna technika je v havarijnom stave tak dlho, že času na výberové konanie bolo dosť. Sme drahý štát. Chýbajú osobné dôsledky – vylúčiť ľudí, ktorí organizujú problémové verejné obstarávania z týchto procesov.“

Jozef Stránsky: „Umelé vyvolaná časová tieseň zo strany MV SR k problému, ktorý bol dlhodobo známy.“

Robert Žitňanský: „Verejné obstarávanie je tak komplikované a nejasné, že udeľovanie pokút (navyše v prípadoch, ktoré nie sú nijako jasné), považujem za zlé.“

Juraj Lazový: „Ide opäť o jeden z príkladov zle fungujúceho systému verejného obstarávania. Bolo by veľmi žiaduce, aby nová vládna garnitúra tento systém upravila, aby plnil svoj účel – efektívne obstarávanie majetku pre verejný sektor pri minimalizácii rizika korupcie.“

9. Zvýšenie plátov zdravotníkov (vo fakultných nemocniciach v priebehu roka 2006 o 20%, v menších nemocniciach o 6%)

Juraj Nemec: „Zase príliš rozporná vec. Na jednej strane skutočne bez pochyby – legálne príjmy zdravotníkov v pracovnom pomere nie sú úmerné ich kvalifikácii a náročnosti práce. Na druhej strane – výrazné zvýšenie plátov musí byť sprevádzané opatreniami na zamedzenie fungovania šedej ekonomiky v zdravotníctve a na zvýšenie kvality zdravotníckych služieb. Ináč nemá systémový zmysel. Argument o zadlžovaní je tiež nesprávny – financie nemocníc nie je možné dlhodobo riešiť neplatením reálnej pracovnej odmeny!“

Juraj Lazový: „Platy zdravotníkov sa vo verejnosti považujú za nízke a neadekvátne významu a množstvu ich práce. V tomto smere ma zaujala informácia o porovnaní priemerných miezd v zdravotníctve a národnom hospodárstve v jednotlivých krajinách. V každom prípade sa mi zdá, že platy zdravotníkov, financovanie zdravotníctva a vôbec fungovanie tohto rezortu bude nikdy nekončiacou sériou častokrát si vzájomne odporujúcich opatrení jednotlivých vládnych zoskupení, s výsledkom ktorých nebude nikto nikdy spokojný.“

Radoslav Štefančík: „Platy lekárov na Slovensku sú v porovnaní s krajinami na západ od našich hraníc poddimenzované. Otázne však je, či tento krok zastaví odlev mozgov z radov zdravotných pracovníkov.“

Milan Velecký: „Mzdové podhodnotenie tu reálne existuje, a že sa k takýmto krokom siahla najmä vo volebnom roku, to sa dá pochopiť.“

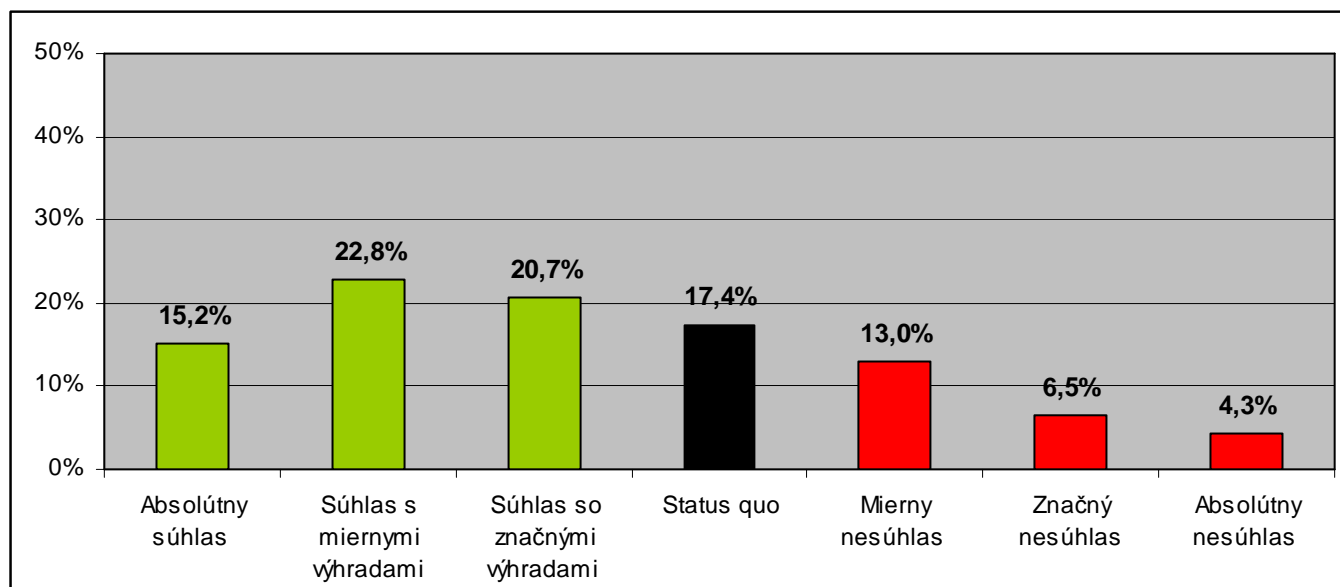
Ladislav Balko: „Aj keď išlo možno o vynútené zvýšenie vykonané aj pod prizmou nadchádzajúcich volieb, ide o opatrenie potrebné. Pracovníci v zdravotníctve sú za významnú celospoločenskú prácu, ktorou starostlivosť o zdravie človeka je, naozaj zle odmeňovaní a status lekára alebo sestričky, ktorý bol počas socializmu na vysokej úrovni a spoločensky uznávaný, je dnes postavený hlboko pod úroveň štandardu. Druhá vec je, či nie je sieť zdravotníckych zariadení hustá. Tu si ale musíme priznať aj to, že najmä na vidieku by zrušením niektorých nemocníc pri slabej sociálnej situácii mnohých obyvateľov, ktorým chýbajú peniaze, nemajú autá, verejná doprava sa redukovala, mali mnohí ľudia problém s dostupnosťou k lekárovi.“

Jozef Stránsky: „Zvýšenie plátov a ich úroveň treba porovnať so situáciou v iných odvetviach, ktoré sú pre zachovanie zdravia a života človeka dôležité. Poznáme iné odvetvie, ktoré tak bezprostredne chráni zdravie? Porovnajme si úroveň napr. s platmi v opravárstve automobilov. Čo je dôležitejšie a náročnejšie?“

Jaroslav Vokoun: „Ak z niečoho nemusíme mať strach v SR, tak to je prirodzené zvyšovanie nízkych plátov. Predsa, násobenie malého základu nevytvára vysoký výsledok. Problém nízkych miezd v ekonomike sa potom premieta do zdravotníctva tak, že odvody (v %) sa odvodzujú z nízkych základov (nízke mzdy). Takže problémom nízkych odvodov sú práve nízke mzdy. Opačne – vyššie mzdy znamenajú viac peňazí do zdravotníctva. Ak tu chceme živiť nízke mzdy, potom zrušme solidaritu v zdravotníctve, zrušme povinné zdravotné poistenie. Sú krajiny, ktoré to tak robia. Len – to by sme sa ďaleko vzdialili od hodnôt Európy.“

Jeden respondent vyjadril názor, že platy zdravotníkov by sa mali odvíjať od individuálneho ohodnotenia toho ktorého pracovníka, a nemala by do tohto procesu vstupovať vláda.

10. Projekt kultúrnych poukazov (200 Sk na žiaka a učiteľa na rok na úhradu za návštevu kultúrnych podujatí)

Viacerí hodnotiaci odborníci považovali myšlienku, ktorá stála za projektom kultúrnych poukazov, za dobrú, pričom po odstránení istých počiatočných problémov sa im i administratíva s ním spojená zdala zvládnuťelná.

Miroslav Siváček: „Projekt mal svoje racionálne jadro, a to použiť zdroje Ministerstva kultúry SR na zvýšenie dopytu po kultúre na základe individuálnych rozhodnutí.“

Juraj Nemec: „Vouchery sú štandardnou formou financovania verejných služieb.“

Juraj Lazový: „Teoreticky sa mi javí ako správny projekt, keďže však bol prerušený, je ťažké hodnotiť jeho reálny prínos pre rozvoj kultúrneho povedomia.“

Jaroslav Vokoun: „Takéto umelé zvyšovanie záujmu môže byť prospešné. Chybou je, že u nás sa mnohé projekty nenaplnia „dušou“. To však robia zanieťení ľudia a takí tu chýbajú. Mnohým učiteľom chýba iskra, ktorá zapaluje.“

Ladislav Balko: „Áno, ale som za spoluprácu Ministerstva kultúry SR s Ministerstvom školstva SR a usmernenie využívania týchto preukazov v súlade s pedagogickým procesom. A tiež za priebežnú a následnú analýzu využitia tejto formy skultúrňovania národa.“

Juraj Draxler: „V zásade nesúhlasím so systémom kultúrnych poukazov, toto sa dá oveľa lepšie riešiť klasickým zníženým vstupným pre určité skupiny (študentov), dňami s voľným vstupom, atď. Ale oceňujem to aspoň mierne pozitívne ako určitú snahu štátu „lbovať“ u verejnosti za alternatívy k televíznej obrazovke, aj keď by malo ísť iba o návštevu kina. Dávam teda známku „neutrálne“.“

Radoslav Štefančík: „Podstatné je, návšteva akých kultúrnych ustanovizní môže byť dotovaná štátom. Otázne je, či návšteva napr. kina a zhliadnutie nejakého amerického „kasového trháku“ z produkcie Hollywoodu posilňuje vzťah mladého človeka ku kultúre, alebo naopak vedie k dekadencii kultúrnosti slovenského diváka.“

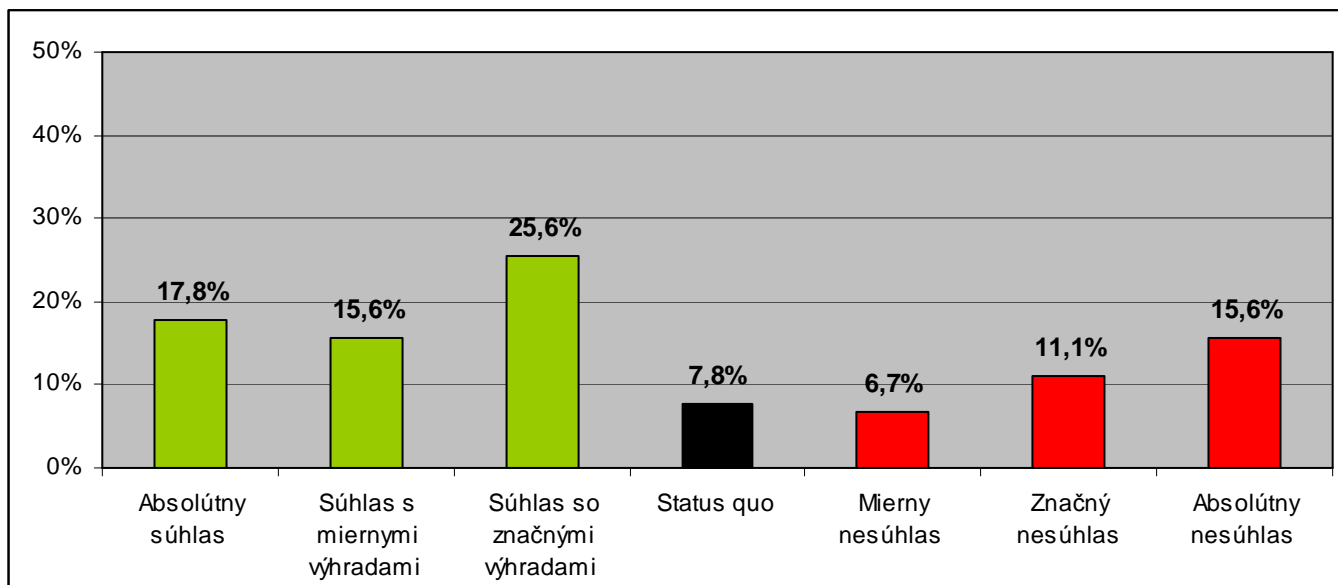
Milan Velecký: „Aby si decká za kultúrne poukazy pozerali Dobu ľadovú II, tak to naozaj nemusím. Nerozumiem, prečo mám cez dane (a kultúrne poukazy) podporovať návštevu komerčných filmov v kinách.“

Jozef Stránsky: „Súhlasím s oponentmi. Kultúru treba šíriť a podporovať najmä cestou štátnych médií. Úplne treba v ich vysielaní eliminovať násilie.“

Richard Ďurana: „Kultúrne poukazy rozvoju kultúry a kultúrneho povedomia v spoločnosti neprospejú. Predstavujú ďalšie zvyšovanie výdavkov verejných financií a zvyšovanie finančného bremena všetkých občanov. Pozitívom je zvýšenie motivácie kultúrnych telies súťažiť na „trhu“, predávať svoje produkty a zlepšiť marketing a prístup obyvateľov ku kultúrnym podujatiam.“

Viacerí respondenti vyjadrili svoje presvedčenie, že existujú účinnejšie formy zabezpečujúce kultúrne vyžitie sa, ako boli kultúrne poukazy. Jeden z hodnotiacich poukázal na vlastnú skúsenosť, ako sa projekt kultúrnych poukazov minul svojim účinkom.

11. Projekt Internet pre vzdelanie (štátny príspevok vo výške 234 Sk za mesiac počas 2 rokov pre 40-tisíc mladých (neskôr pre všetkých) ľudí, ktorí si zriadia prístup k vysokorýchlostnému internetu)

Viacerí odborníci prezentovali názor, že štát by sa mal skôr zamerať na vytváranie podmienok pre čo najintenzívnejšiu súťaž v oblasti poskytovania internetu, čím by sa nepriamo podporili aj nižšie ceny v tomto segmente. Takto tu vzniká riziko neefektívne vynaložených verejných prostriedkov. Štátom dotovaný vysokorýchlostný internet navyše nemusí znamenať zvýšenie vzdelanostnej úrovne mladých ľudí, nakoľko nie je zaručené efektívne využívanie internetu na vzdelávanie. Opatrenie tiež predpokladá vlastníctvo hardware, z čoho vyplýva, že v prípade príjemcov asi nepôjde o sociálne veľmi odkázanú vrstvu obyvateľstva, pričom spoločensky najprínosnejšie by bolo zabezpečiť prístup k internetu a zručnosti využívať ho práve odkázaným skupinám obyvateľstva. Ak niečo v tejto oblasti robiť, tak by bolo skôr vhodné podporovať projekty (napr. na úradoch práce) spolu so samosprávami či mimovládnyimi organizáciami, ktoré by boli zamerané práve na túto skupinu obyvateľstva. Niektorí respondenti hodnotili opatrenie napriek viacerým negatívam ako pozitívny krok, ktorý môže pomôcť v budovaní tzv. vedomostnej ekonomiky, v ktorej Slovensko zaostáva.

Richard Ďurana: „V dobe najdynamickejšieho rastu internetu v dejinách Slovenska nevidím dôvod na štátny zásah do tohto odvetvia. Internet sa vďaka podnikavým providerom stáva prístupným aj na najodľahlejších miestach Slovenska. Opatrenie predstavuje diskriminačné prerozdelenie prostriedkov, pretože tí, ktorí majú internet zapojený, sa skladajú na internetové zapojenie tých, ktorí ho nemajú. Diskriminačné sú aj kritéria výberu adeptov na dotáciu, ako aj kritéria výberu providerov (viď výška zábezpeky).“

Juraj Draxler: „V princípe nesúhlasím, štát by skôr mal tlačiť na zníženie poplatkov, napríklad cez zlepšovanie konkurenčného prostredia na telekomunikačnom trhu. Ale opatrenie má zrejme predsa len nejaký pozitívny dopad na informatizáciu spoločnosti.“

Martin Krekáč: „Samotná idea podporiť internetizáciu na Slovensku je chvályhodná. Otázne však ostáva, či podpora formou projektu Internet pre vzdelanie nie je na jednej strane diskriminačná (podporia sa len mladí) a na strane druhej neefektívna (podporia sa aj tí, ktorí to nepotrebujú). Liberalizácia telekomunikačného trhu je dôležitejšia ako obdobné čiastkové projekty.“

Milan Velecký: „Nesúhlasím s tým, že niekomu na internet cez dane prispejem, a niekomu (povedzme chudobnejšiemu, ale pomalšiemu), nie. Viem pochopiť napríklad štátnu podporu verejného prístupu na internet (napríklad na úradoch práce, v nemocniciach, v školách...), teda tam, kde túto dotovanú službu môže využiť každý a z jej použitia je verejný úžitok (aspoň malý). Ale dotovať niekomu súkromný internet (bez ohľadu na to, na čo ho využíva), je nezmysel.“

Miroslav Siváček: „Keď už štát pracuje nekonceptne, vyhadzuje peniaze a deformuje trh, v tomto prípade aspoň zviditeľnil význam internetu pre určité skupiny obyvateľstva.“

Robert Žitňanský: „Čisto politický „píár“, vecne rovnaká hlúposť ako dotovať v roku 1997 mobily, aby sa viac rozšírili...“

Martin Jaroš: „Jasne predvolebný ťah, ale aspoň to pomohlo urýchliť penetráciu broadbandového internetu v SR. Už som videl aj horšie namierené predvolebné rozhadzovačky.“

Juraj Nemec: „Všetky krajiny podporujú rozvoj internetu, napr. aj kvôli „e-governance“. Samozrejme, každá dotácia má aj negatívne dopady, podľa miery pružnosti dopytu a ponuky, ale tu vidím skôr prevažovať pozitíva. Slovensko má prakticky najnižšiu vybavenosť internetom v našom priestore.“

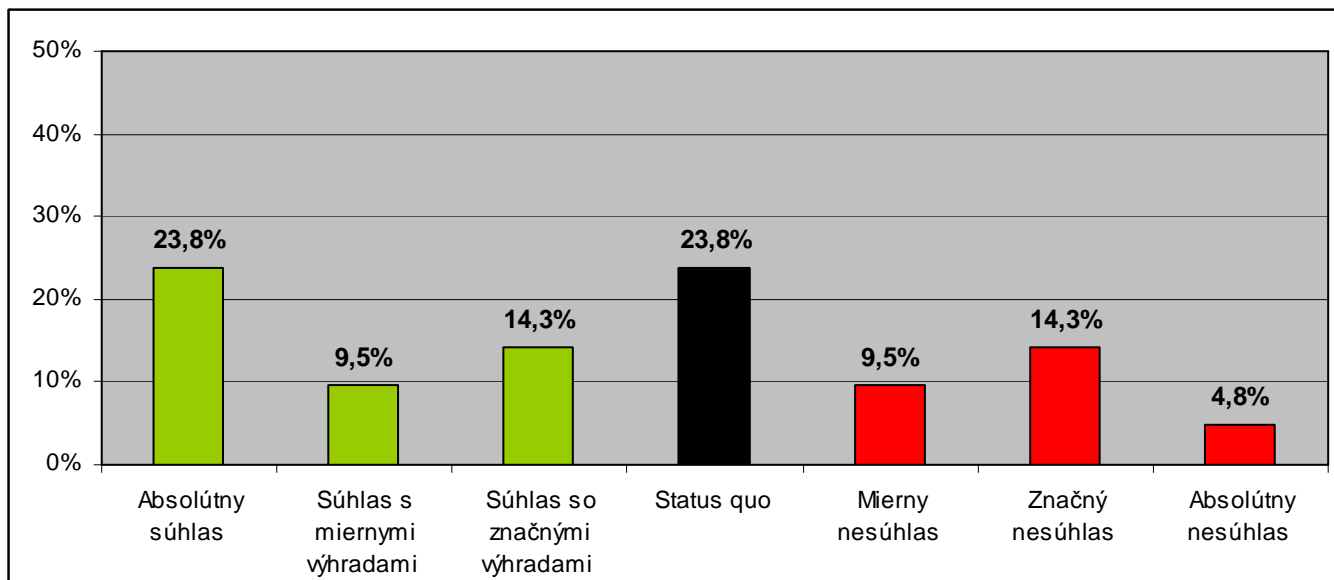
Jaroslav Vokoun: „Jeden z krokov, ktorý jasne ukazuje hodnotovú orientáciu. Podporila sa tak lepšia budúcnosť. Možno by však viac pomohlo, keby sme v SR mali ceny za pripojenie, ktoré sú bežné vo svete. To by tu však musel byť iný t-com a iný regulačný úrad. To, že opatrenie nie je optimálne, to je preto, že to robia ľudia. Pri prísnom pohľade by sme nemohli nič pochváliť.“

Radoslav Štefančík: „Vedieť písať a čítať sa v 20. storočí pokladalo za základ vzdelania. Na prahu 21. storočia sa k uvedeným schopnostiam pridala aj schopnosť práce s počítačom, resp. ovládanie internetu. Základnou jednotkou vzdelanej spoločnosti je tak človek, ktorému nerobí problém čítať, písať a pracovať s počítačom. Rozhodnutie vlády preto hodnotím pozitívne. Otázniky by mohlo vyvolávať poznanie, že internet mladí ľudia využívajú hlavne na zábavu, ale nikde nie je napísané, že popri zábave si napr. nezamestnaný mladý človek prostredníctvom online-inzerátov nenájde aj prácu. Hľadanie práce cez internet je predsa flexibilnejšie, než cez inzeráty v printových médiách.“

Ladislav Balko: „Áno je to jeden z nástrojov akcelerácie vývoja v tejto oblasti. Otázka je, prečo len 40-tisíc, a prečo nie hneď pre všetkých. Vítam toto opatrenie u tých mladých, ktorí nemajú príjem, alebo ho majú nízky a myslím si, že by bolo tiež vhodné priamu dotáciu nahradiť napríklad možnosťou uplatniť si odpočítateľnú položku z daňového základu na tento účel, a to nielen v súvislosti s internetom ale s komputizáciou obyvateľstva vôbec.“

Jozef Stránsky: „Dobrá myšlienka zrealizovaná zbytočne veľmi neskoro.“

12. Zrušenie štátnej príspevkovej organizácie Správcovská SND (výlučným správcom a prevádzkovateľom novej budovy Slovenského národného divadla bude samotné SND)

Jeden respondent očakáva, „že opatrenie povedie k nižšej efektívnosti nakladania s verejným majetkom. Vzhľadom na to, že manažérske aj umelecké zručnosti sú vzácne, je málo pravdepodobné, že insider z umeleckého prostredia na čele správy SND bude mať oboje. Ťažko sa teda dá očakávať, že sa na čelo správy inštitúcie dostane skúsený manažér, schopný maximalizovať návratnosť projektu novej budovy, keď túto možnosť divadelná obec odmietla najprv pri výbere vlastníka objektu a následne pri výbere správcu. Aby som to vložil do širšieho kontextu: úlohou vlády je maximalizovať spoločenský prínos verejných zdrojov venovaných na oblasť kultúry. Toto neznamená nutne dotovanie či vlastníctvo inštitúcií. V tomto už bratislavskej divadelnej obci ustúpila. Ide teda

o ďalší ústupok pre mediálne silnú záujmovú skupinu.“ Viacerí odborníci vyslovili názor, že novostavba SND sa mala už dávno predať súkromnému investorovi.

Richard Ďurana: „Rozhodnutie načrie hlbšie do vrecák daňových poplatníkov, aj tých, ktorí divadelné služby nikdy nevyužijú. Za najlepšie riešenie problémov okolo SND považujem jej odpredaj do rúk súkromného vlastníka.“

Luboš Vagač: „Budovu bolo potrebné predať súkromnému investorovi. Ak bol verejný záujem o prevádzkovanie divadla v týchto priestoroch, mohlo to byť upravené v zmluve s investorom.“

Ladislav Balko: „SND bude mať problém s prevádzkovaním tejto budovy, resp. problém bude mať štát, ktorý to bude štáť veľa verejných zdrojov. Určite sa bude v budúcnosti musieť nájsť iné riešenie.“

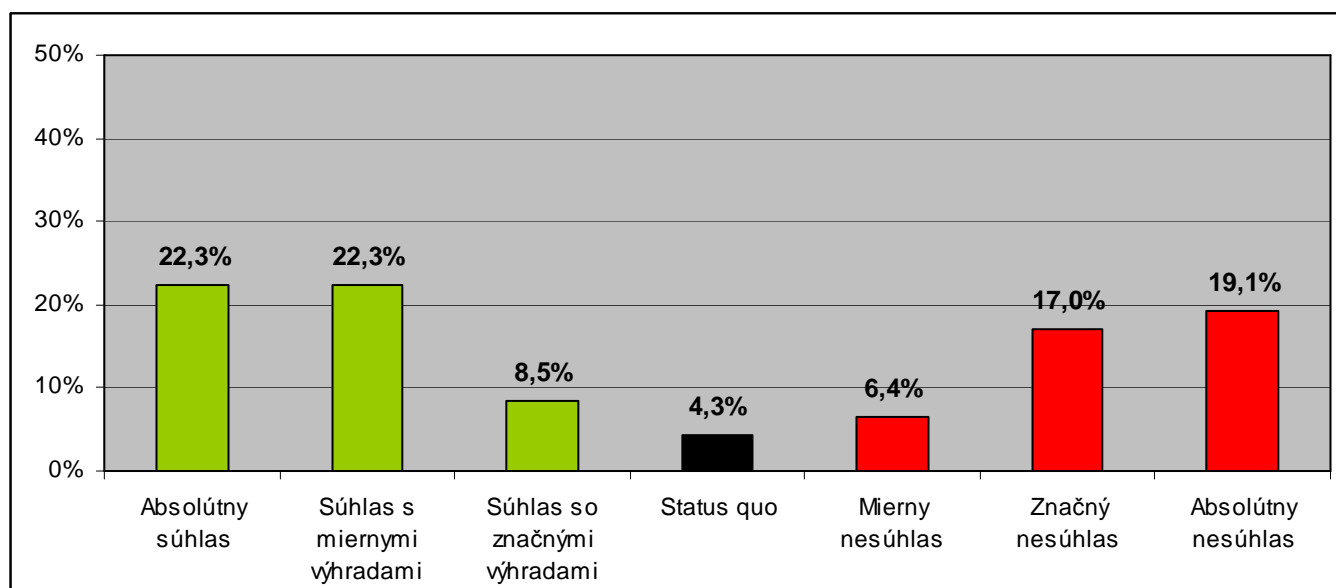
Juraj Draxler: „Skôr sa prikláňam k tomu, aby takú veľkú budovu, ktorá nemôže slúžiť iba na predstavenia SND, spravovala špecializovaná spoločnosť, ale, na druhej strane, s príslušnými kontrolnými mechanizmami.“

Juraj Nemec: „Opatrenie, ktoré hodnotíme, je zrušenie medzičlánku. Považujem za pozitívne. Všetky ostatné argumenty sa dotýkajú problému stavby SND ako celku – a to je „nočná mora“.“

Jozef Stránsky: „Zrušená umelá organizácia, ktorá bola zriadená z čisto politických dôvodov.“

Robert Žitňanský: „Ekonom by asi nemal robiť umeleckého šéfa a umelci by sa zasa nemali pasovať za ekonómov – manažérov.“

13. Rozhodnutie o neprijímaní žiadnych privatizačných rozhodnutí po 22. februári 2006 až do nástupu novej vlády (zastavenie privatizačných projektov u 3 energetických rozvodných podnikov ZSE, SSE a VSE, 6 podnikov SAD, 6 teplární, Železničnej spoločnosti Cargo a DMD Group)

Značná časť odborníkov hodnotila zastavenie privatizácie pred voľbami ako politické, avšak z ekonomického hľadiska pochybné rozhodnutie vlády. Mohlo vyvolať negatívnu spätnú väzbu a nedôveru u investorov, pričom Slovensko prišlo o zdroje, s ktorými sa počítalo. Jeden respondent sa vyjadril, že aj zo spoločenského hľadiska by bolo lepšie, ak by sa bol predaj štátnych podielov v na privatizáciu pripravených spoločnostiach dokončil. Podľa neho išlo najmä o Železničnú spoločnosť Cargo a DMD Group. Pripomenul tiež argumenty v prospech privatizácie v podmienkach SR: lepší manažment, investície a dovoz technológií, menšie riziko pre verejné financie a nižší klientelizmus. Ďalšie argumenty – ako priaznivý vplyv na ceny či kvalitu služieb/produktov atď. – sú podľa neho vo všeobecnosti viac dubioznejšie a skôr predmetom empirického skúmania. Poukázal tiež na skutočnosť, že výsledok volieb a zloženie novej vlády ukázali, že taktika neprivatizovania zlyhala aj politicky.

Richard Ďurana: „Privatizuje sa z ekonomických, a nie politických dôvodov. Nemala by byť preto ovplyvňovaná volebným cyklom.“

Martin Jaroš: „Chápem snahu vtedajšej vlády o politickú korektnosť, ale nezdíelam názor, že život by mal byť paralyzovaný niekoľko mesiacov pred voľbami a ešte aj sto dní po nich.“

Robert Žitňanský: „Politicky možno pochopiteľné, ale inak nerozumné opatrenie – a to najmä v kontexte povolebného vývoja. Čím viac súkromných majiteľov, tým menej priestoru na experimenty politikov.“

Luboš Vagač: „Zastavenie privatizácie bolo z politického hľadiska korektné, pre ekonomiku však bolo určite stratové.“

Jozef Orgonáš: „Rozhodnutie zásadným spôsobom zneistilo investorov, čo sa následne potvrdilo u neprivatizovania bratislavského letiska.“

Martin Krekáč: „Rozhodnutie neprivatizovať malo viac politické pozadie ako ekonomické.“

Ludvík Posolda: „Operatívne (politicky) síce „pochopiteľný“ ale strategicky chybný krok.“

Radoslav Štefančík: „Tento krok hodnotím jednoznačne ako politický. Vládné politické strany už zrejme mysleli na svojich voličov. Privatizácie uvedených podnikov boli dlhodobé plánové. Nejednalo sa o žiadnu „divokú“ privatizáciu neznámymi spoločnosťami so sídlami v neobývaných bytových objektoch, preto nebol dôvod rozhodnúť sa v prospech odloženia, resp. zastavenia privatizácie. Vláda tak pribrzdila investičný rozvoj uvedených firiem.“

Juraj Nemec: „Mohli tam byť ekonomické náklady spojené s odložením rozhodnutia, keďže však, žiaľ, privatizácia je politický proces v našich podmienkach, bolo to nutné. Iná by bola situácia, keby sa prestalo politizovať a začalo rozhodovať ekonomicky, to ale ešte v potrebnom rozsahu žiadna naša vláda nedokázala a v plnom rozsahu to nie je možné (aspoň teória to tak tvrdí).“

Miroslav Siváček: „Neutrálne hodnotenie v dvoch rovinách. V zásade to bolo nesprávne politicko - ekonomické rozhodnutie, ale následne po voľbách by sa stala rýchla a nie úplne prehľadná, prípadne nedokončená privatizácia len ďalším zdrojom populistických útokov obhajcov dominancie štátu v ekonomike.“

Eugen Jurzyca: „Mandát vlády nie je väčšinou rovnaký počas celého volebného obdobia. Minulej vláde mandát evidentne ku koncu obdobia klesal. Bolo teda legitímne, ak sa rozhodla nerobiť kroky, na ktoré už mandát nemala, a ktoré by preto mohli byť po voľbách spochybnené.“

Juraj Draxler: „Rozhodnutie bolo zrejme v prvom rade motivované politickými problémami menšinovej vlády. Štátom ovládané podniky sú navyše zvlášť v období tesne pred voľbami a po nich, bohužiaľ, miestom, kde sa dajú umiestniť pre strany dôležití ľudia, prípadne sa tieto podniky dajú využiť ako nenápadné stranícke pokladničky. Kombinácia rozhnovania si dôležitých ľudí vo vnútri strán a využitie privatizácie opozíciou v predvolebnom boji tak zrejme boli dôležitým motívom vedení vládnych strán pri rozhodovaní o pozastavení privatizácie. V každom prípade však takéto rozhodnutie treba oceniť, privatizácia takto tesne pred voľbami by bola značne komplikovaná politickými turbulenciami. Zo skupiny podnikov, ktorých privatizácia bola takto zastavená, je zaujímavý DMD Group. Podniky združené v portfóliu DMD (predtým DMD Holding a DMD Fin) ešte pred niekoľkými rokmi realizovali vývoz hotových výrobkov do takých krajín ako Indonézia, rokovalo sa o predaji niektorých výrob vážnym zahraničným záujemcom. Počas dvoch Dzurindových vlád však firma slúžila ako útočisko pre ľudí veľmi blízko spojených s vládnymi stranami, profitovala z výrob medziproduktov v dcérskych firmách, ktorá sa rozbehla v predošlom období. Ako dáždík pre časť slovenského strojárstva sa však firma nijako nerozvíjala. Dnes je jej vizitkou napríklad webstránka, kde sa „zahraničným záujemcom“ firma predstavuje v strašnej angličtine.“

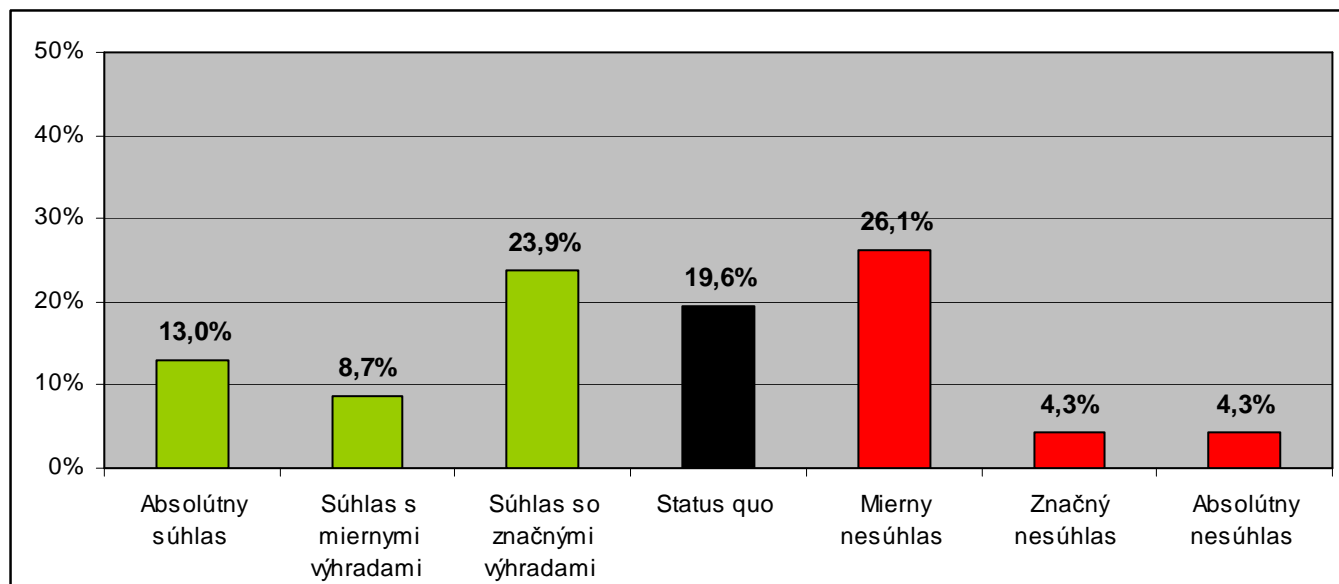
Milan Velecký: „Som za privatizáciu a uznávam, že vláda má vládnuť až do dňa, kedy je odvolaná. Napriek tomu patrí k istej politickej kultúre, že zásadné a nezvratné veci (ktoré znesú odklad) sa nerobia krátko pred voľbami. Bolo to štátnické gesto vtedajšej vlády, aj keď neviem odhadnúť, do akej miery bolo vynútené jej menšinovým postavením. Ale dobré rozhodnutie ostane dobré bez ohľadu na to, či ho musíte alebo chcete urobiť.“

Jaroslav Vokoun: „Určite je to správne rozhodnutie, aj keď dôvody k nemu vedúce boli z inej kategórie. Ak by sa to stalo štandardom, tak by to bol slušný základný kameň.“

Jozef Stránsky: „I keď išlo o špekulatívne uznesenie vlády, malo svoje rácie.“

Ladislav Balko: „Medzi hlasmi proponentov tohto opatrenia sa objavil názor, že išlo o novú politickú kultúru. Nešlo o žiadnu novú politickú kultúru. Skôr tu išlo o odraz vývoja na politickej scéne, kde vtedajšia koalícia už bola tak rozhádzaná a navyše ju držali nelegitímni poslancí samotári. Možno išlo už aj o volebný ťah vládnych strán spoliehajúcich sa, že napriek výskumom verejnej mienky voľby dopadnú tak ako v roku 2002, a že strany vládnej koalície budú schopné zostaviť vládu a po voľbách pokračovať v privatizácii. Takže rozhodnutie o zastavení privatizácie bolo znakom politickej krízy a v podtône možno aj dôsledkom politického korupčného vydierania.“

14. Generálny pardon pre dlžníkov tzv. trojdane (odpustenie sankcií za omeškanie pre všetkých, ktorí do 3 mesiacov uhradili dlžné istiny za daň z dedičstva, daň z darovania a daň z prevodu a prechodu nehnuteľností)

Veľká časť respondentov poukazovala na skutočnosť, že pri často sa opakujúcich opatreniach odpúšťajúcich akékoľvek zákonné povinnosti pre občanov a firmy, ktorých frekvencia pravidelne narastá pred blížiacimi sa voľbami, vzniká veľké riziko (tzv. morálny hazard), že si ľudia na takéto konanie štátu zvyknú, začnú systém zneužívať a prestanú si plniť svoje záväzky. Tým sa tiež diskriminujú poctiví občania, ktorí si všetky svoje dane načas platia. Iný názor prezentoval jeden respondent, ktorý považoval opatrenie Ministerstva financií SR za rozumné, a to „vzhľadom na potenciálny výnos a tiež na zmeny v daňovom systéme zvyšujúce efektívnosť výberu (presun váhy na nepriame dane, prehľadnejšie priame dane)“.

Martin Jaroš: „Chápem snahu upratať stôl od agendy súvisiacej so zrušenými daňami, ale takéto amnestie by sa mali využívať len výnimočne. Na Slovensku sme ich mali v ostatných rokoch nejako veľa, čo môže vyvolať návyk a vyčkávanie dlžníkov do budúcnosti.“

Juraj Nemec: „Platí v podstate to, čo u koncesionárskych poplatkov – narušuje sa princíp právneho štátu.“

Martin Krekáč: „Nie je žiaduce dávať najavo, že neplatiť dane je v poriadku. Zároveň ale toto opatrenie zabezpečilo príjmy do štátnej pokladne.“

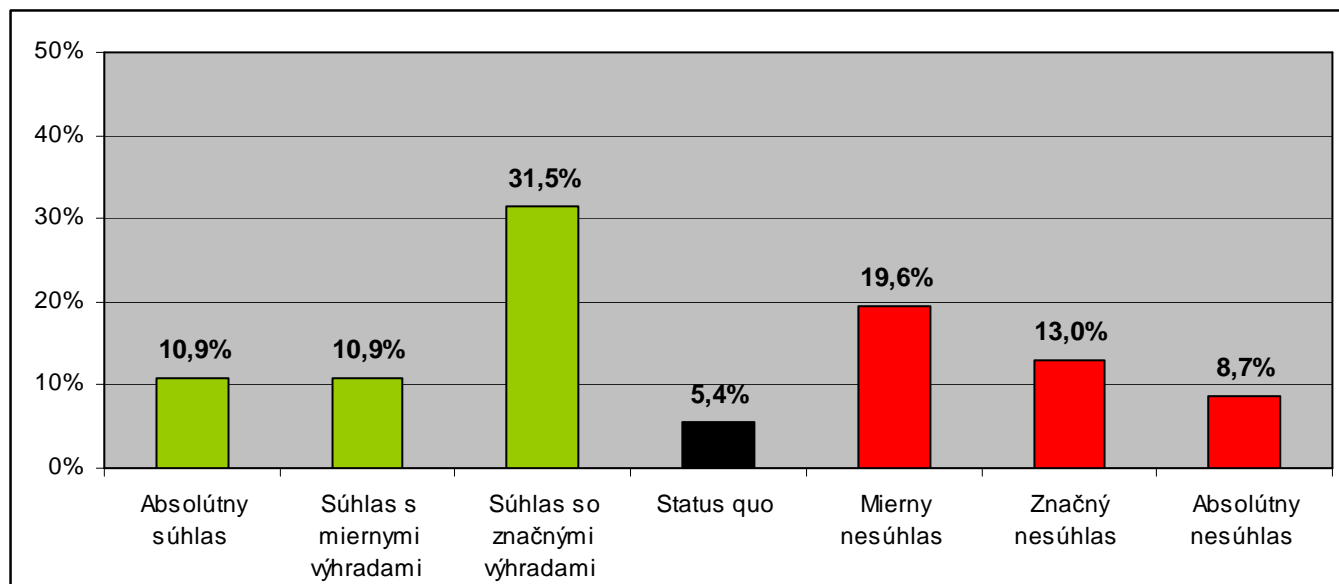
Juraj Draxler: „S generálnym pardonom v tomto prípade nesúhlasím. Na rozdiel od stavu ohľadne koncesionárov Slovenského rozhlasu tu išlo o pomerne prehľadnú situáciu. Možno sa dalo uvažovať o odpustení časti úrokov, ale inak šlo toto opatrenie príliš ďaleko.“

Juraj Lazový: „Nemám vyhranený postoj, ale skôr sa prikláňam k tým názorom, že podobné opatrenia vytvárajú riziko morálneho hazardu.“

Jaroslav Vokoun: „Jeden z krokov k „obyčajnému človeku“. Pestovanie morálneho hazardu. Čo je v tejto krajine sväté?“

Ladislav Balko: „Opatrením sa mohli vyčistiť dlhy z daní, ktoré už boli zrušené. Správa a vymáhanie tejto dane sa mali po jej zrušení dať do právomoci samospráv, ktoré od fiškálnej decentralizácie spravujú dane z nehnuteľností. Samosprávy majú lepší prehľad a dosah na dlžníkov.“

15. Obmedzenie možnosti prestupu sporiteľa z jednej dôchodkovej správcovskej spoločnosti do druhej maximálne jedenkrát za 2 roky (novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení)

Opatrenie malo za cieľ eliminovať špekulatívne prestupy medzi jednotlivými dôchodkovými správcovskými spoločnosťami (DSS). Odbúraval tiež administratívne zaťaženie Sociálnej poisťovne. Podľa niektorých odborníkov sa jednalo o krok potrebný pre stabilizáciu II. piliera dôchodkového zabezpečenia, pričom podľa jedného respondenta malo mať opatrenie len prechodný charakter, napr. na 5 rokov, teda do konsolidácie pomerov v počiatočnom období. Iná skupina respondentov považovala akékoľvek ďalšie obmedzenia v kapitalizačnom pilieri za nesprávne. „Sú jedine v záujme existujúcich (dominantných) hráčov na trhu DSS, pričom vláda by mala sledovať záujmy sporiteľov. Opatrenie prišlo predtým, ako by sa bola skončila fáza nábehu nového systému. Môj odhad je, že frekvencia a počet prestupov by sa boli časom aj tak ustálili. Preto možno povedať, že trh sa takto ustáli mimo rovnovážneho rozdelenia podielov na trhu, ktoré by odzrkadľovalo napr. kvalitu a cenu služieb DSS, čo je neefektívne.“

Martin Krekáč: „Vo všeobecnosti nie je dobré obmedzovať slobodu investora, v tomto prípade občana.“

Dôchodkové spoločnosti by sa mali správať trhovo a snažiť sa obmedziť prestupy pomocou vlastných metód, ako napr. poplatkami za prestup alebo zlepšením služieb a pod.“

Richard Ďurana: „Rozhodnutie predstavuje bariéru slobodného rozhodovania poistenca pri nakladaní so svojimi prostriedkami. Regulácia prestupov by sa mala uskutočniť skôr dobrovoľným spoplatnením prestupov zo strany DSS.“

Robert Žitňanský: „Pochopiteľná snaha o zníženie nákladov systému by sa mala riešiť inak (napríklad poplatkami) ako obmedzením práv občanov nakladať so svojim majetkom.“

Luboš Vagač: „Spoplatnenie prestupu (ktoré teraz platí) by stačilo, časové obmedzenie 1x za 2 roky je zbytočné.“

Miroslav Siváček: „Obmedzenie vychádza v ústrety dodávateľom a obmedzuje zákazníka. Z dlhodobého hľadiska to bude znamenať jeho menší komfort a možnosť podporiť svojim rozhodnutím o prestupe DDS s kvalitnejšou ponukou a výsledkami.“

Juraj Nemec: „Keby platili reálne náklady spojené s prestupom, je to bežné individuálne trhové rozhodnutie...“

Martin Jaroš: „Nepáči sa mi, keď sa klienti plašia a prestupujú z jednej firmy do druhej x-krát do roka, ale na druhej strane si nemyslím, že by ich mal pred vlastnou nerozvážnosťou chrániť zákon. A DSS-ky by tento problém tiež nemali, keby ich zmluvní makléri tak živelné neukecávali klientov na prestup.“

Radoslav Štefančík: „Priaté rozhodnutie vnímam predovšetkým v súvislosti so špekulatívnymi prestupmi sporiteľov medzi dôchodkovými správcovskými spoločnosťami. Rozhodnutie zásadne nemení filozofiu dôchodkovej reformy, skôr „vychytáva muchy“, preto ho vnímam pozitívne.“

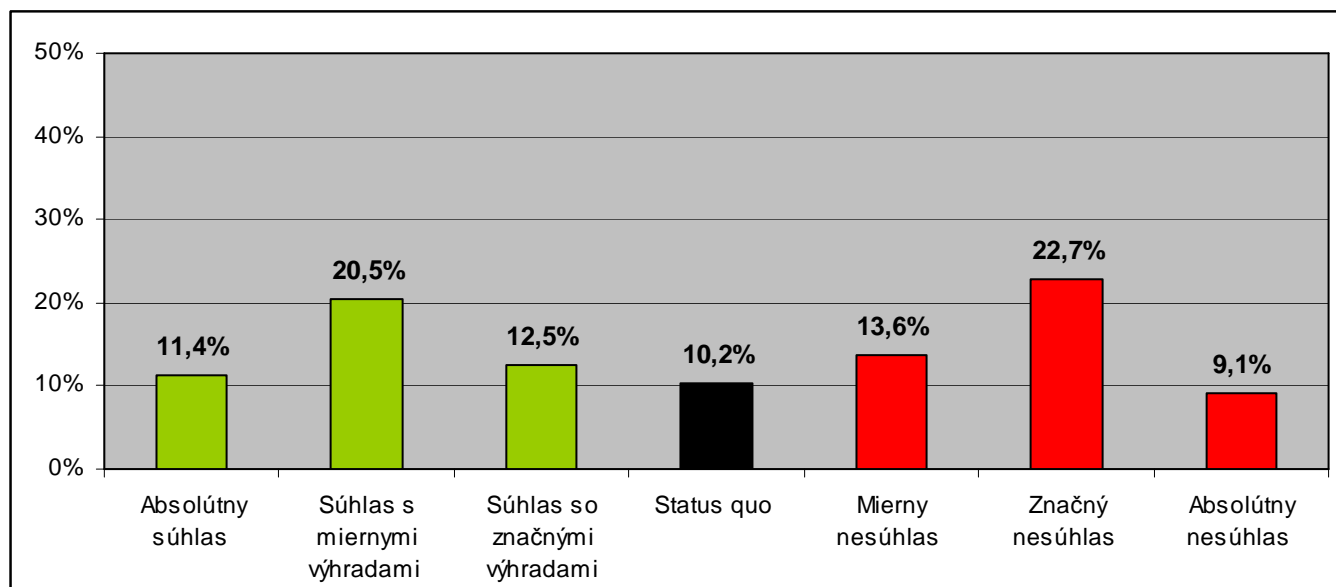
Juraj Lazový: „Hodnotím ako pragmatické opatrenie, ktoré zníži často špekulatívne prestupy sporiteľov medzi jednotlivým DSS. Navyše podmienky, za ktorých DSS môžu investovať, zabráňujú vzniku významnejších rozdielov medzi výsledkami jednotlivých spoločností.“

Juraj Draxler: „Skôr súhlasím. Investičné horizonty sú tak dlhodobé a zákonom stanovená regulácia tak prísna, že krátkodobé prestupy sú vyslovene špekulatívne a vytvárajú destabilizačné tlaky. Na druhej strane toto nie je ani zďaleka hlavný problém, ktorý vzhľadom na dôchodkovú otázku treba riešiť.“

Ladislav Balko: S opatrením možno vysloviť súhlas. Aj z toho dôvodu, že sme len na začiatku tejto formy zabezpečenia budúcich dôchodcov, a teda v tejto oblasti „sa hľadáme“. V iných krajinách - najmä vyspelých fungujú tieto systémy desiatky rokov – my musíme prekonať okrem formálnych detských chorôb najmä otázku náležitého ekonomického rastu, ktorý zabezpečí výnosnosť prostriedkov ukladných desiatky rokov do sporenia, ktoré sa potom náležite zhodnotia. Predpokladám, že život ukáže potrebu viacerých zmien. Všetky subjekty, tak štát, ako aj správčenské spoločnosti i samotní sporitelia si vyžadujú určite ďalšie nové zmeny.“

Jaroslav Vokoun: „Keď chce niekto preskakovať, nech si preskakuje. Aspoň je vidieť, ako títo ľudia (preskakovači) a DSS pochopili penzijnú reformu. Prídu však aj horšie veci. Bude sa to volať - Vyvažovanie naivít.“

16. Zrušenie Úradu pre štátnu službu (uvoľnenie pravidiel pri výbere a výmene štátnych úradníkov)

Viacerí odborníci sa zhodli, že problémom Úradu pre štátnu službu bolo skôr jeho fungovanie ako existencia, pričom podľa niektorých nie je Slovensko ešte dostatočne vyspelé na praktizovanie modelu, ktorý sa zrušením Úradu znovu zaviedol. Podľa jedného respondenta mal Úrad „šancu dlhodobo prispieť k profesionalizácii štátnej správy a vyššej kvalite ľudských zdrojov v nej.“ Podotkol, že „určite by sa tiež dalo časom dospieť k systému, ktorý dokáže zladíť potrebu ministra mať vlastných ľudí okolo seba a štátnej správy, ktorá rozhodnutia vykoná. Vo Veľkej Británii to má tradíciu, ale ani tá tradícia nevznikla za pár rokov. Ak bol problém v profesionalite, flexibilita manažmentu Úradu, tak sa mal vymeniť. Ale problém bol podľa mňa aj v zákonom rámci, a to aj čo sa týka organizačnej štruktúry štátnej správy, a jednak vo výkone konkrétnych funkcií Úradom, napr. výberové konania (ich obsah a organizácia), ktoré svojou podstatou odpudzovali rozumných ľudí od kariéry v štátnej správe.“

Martin Krekáč: „Zrušenie Úradu bolo príliš radikálnym riešením, i keď Úrad nefungoval tak, ako by bolo treba. Najprv bolo treba zreformovať fungovanie Úradu, až potom sa prikláňať k takýmto radikálnym riešeniam.“

Juraj Lazový: „Napriek skutočnosti, že Úrad pravdepodobne nefungoval dostatočne efektívne, jeho zrušenie považujem za chybu. Riešením mala byť zmena podmienok jeho činnosti.“

Richard Ďurana: „Ako-taký tlak na efektívnosť fungovania štátnej správy sa odstránil, čím sa uvoľňuje priestor pre politické nominácie namiesto výberu na základe odborných kritérií.“

Juraj Nemec: „Ak sme už Úrad zriadili, prečo ho po krátkom čase rušiť. Obdobné úrady vo svete fungujú, aj keď centralizovaný výber zamestnancov je už skôr minulosťou. Rozhodnutie považujem za čisto politické. Obsah fungovania úradu sa mohol prehodnotiť.“

Juraj Draxler: „Personálne riadenie štátnej správy na centrálnej úrovni potrebné je, tento úrad však v zásade nemá nijaké opodstatnenie. Ide o typický (nielen) slovenský problém – pracovať na konkrétnej problematike sa začína zriadením úradu. Namiesto toho, aby existoval jasný plán, ako štátnu službu riadiť, kde zriadenie nejakého kontrolného úradu by bolo iba vyvrcholením. Štátna služba potrebuje sprofesionalizovať. Výberové konania by mohli obsahovať všeobecné testy verbálnych a numerických zručností. Štátna služba potrebuje mať jasný plán kontinuálneho vzdelávania úradníkov, plán zlepšovania „štátnej kultúry“ (postupy pri rokovaní, práci s dokumentmi atď.), zavádzanie prirodzených manažérskych techník do svojej práce (strategické plánovanie, kontinuálna kontrola približovania sa k stanoveným cieľom atď.), možno určité mäkké kvóty pre prijímanie ľudí so zahraničnými skúsenosťami atď. Strategický plán však musí byť na prvom mieste, pred zriadením nejakého úradu. Zrušením úradu sa preto nič nestalo, druhá vec je, že sa tak mohlo stať profesionálnejšie (viď naťahovanie ohľadne toho, či miesto šéfa úradu bolo vlastne príslušnou normou zrušené alebo nie).“

Ladislav Balko: „Je paradox, že úrad zrušila tá vláda, resp. tie politické prúdy, ktoré jeho vznik iniciovali. Štátna definitíva sa dá budovať aj bez úradu. Stačí sa pozrieť na režim fungovania definitívy za prvej republiky. Personálny výkon štátnej správy sa nezmenil ani po vzniku Úradu. Nezastierajme si oči, že cez Úrad sa vždy nepresadili politické nominácie vhodných a želaných persón. Presadili a Úrad bol len zdanie odpolitizovania štátnej správy. Bolo to len akoby dekórum. A potom štátny úradník je tvor nezničiteľný. Mám totiž skúsenosti, že drvivá väčšina štátnych úradníkov sa po prepustení po čase objaví na inom úrade. Skôr sa treba pozrieť na to, že Slovensko je naozaj premnožené úradníkmi a spravovanie štátu stojí ekonomicky činné subjekty, a to či už právnické osoby alebo občanov, platiace dane, zbytočne veľa prostriedkov.“

Radoslav Štefančík: „Je otázne, či sa v štátnej službe ešte počas existencie Úradu pre štátnu službu rôznym obchádzaním platnej legislatívy nemohol zamestnať aj človek s politickým krytím a bez výberového konania. V takomto prípade by existencia úradu nemala zmysel. V krajinách západnej Európy sa na vykonávanie určitých funkcií v štátnej správe požaduje buď vzdelanie v príslušnom odbore (napr. v odbore verejná správa) alebo dlhoročná prax. V prípade konsolidovanej demokracie a vyspelej politickej kultúry by bol úrad zbytočným, pretože po zmenách vlády dochádza k politickým výmenám len v najvyšších štátnych funkciách. V prípade Slovenska zmena vlády po voľbách 2006 a dosadzovanie „vlastných“ ľudí (hoci bez patričného vzdelania, resp. dostatočných pracovných skúseností) do rôznych funkcií v štátnej správe novou vládou garnitúrou však vyvolávajú otázniky nad zrušením Úradu. V prípade jeho existencie by po každej zmene vlády zrejme nedochádzalo k tak drastickej výmene postov už aj na najnižších úrovniach štátnej správy, tak ako k tomu došlo po ostatných parlamentných voľbách.“

Miroslav Siváček: „Pôvodne som považoval opatrenie za správne, avšak po voľbách sa ukázalo, že Úrad mohol zohrať určitú pozitívnu úlohu pri obhajobe záujmov štátnych zamestnancov proti politickým zásahom po voľbách.“

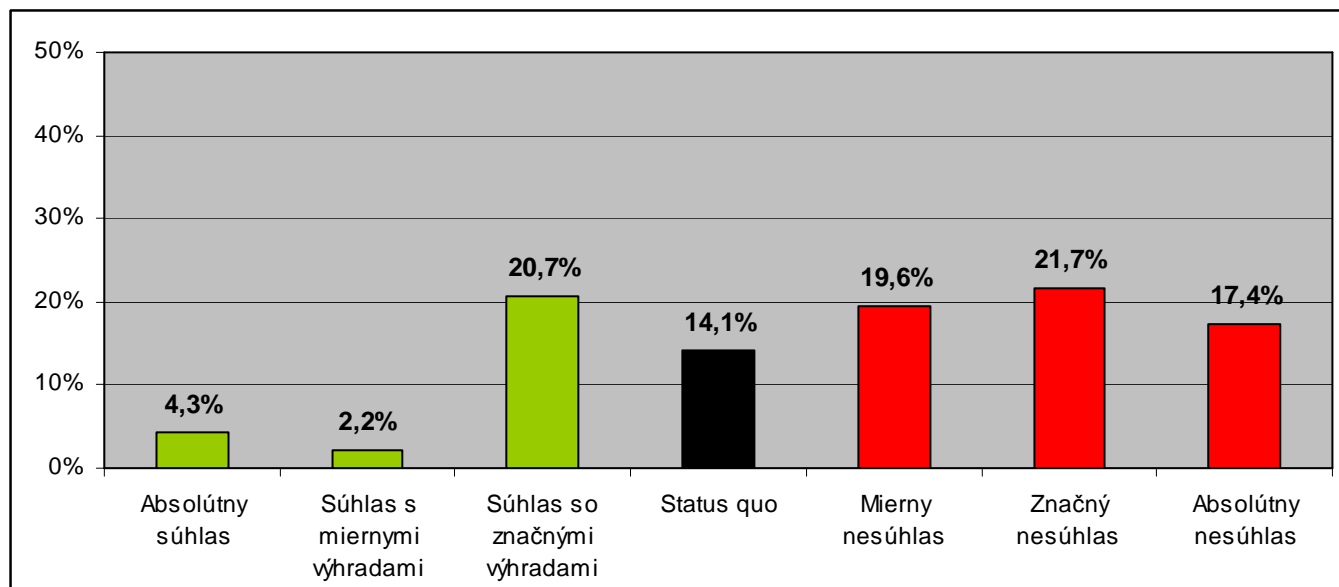
Jozef Stránsky: „Súhlas s proponentmi. Výber kandidátov na kľúčové pozície bol vždy spolitizovaný a žiaden úrad to nikdy nezmenil a nezmení.“

Martin Jaroš: „Úrad pre štátnu službu mi bol od začiatku podozrivý. Nepáči sa mi, aby pár úradníkov vyberalo iných úradníkov do rezortov, ktoré na to nemajú vplyv. Ministri by mali mať možnosť vybrať si podriadených, ktorým veria. Že u nás nefunguje politická kultúra a niekedy sa po voľbách obmieňajú kádre aj na úplne nízkych úrovniach, nemôže byť ospravedlnenie existencie takej inštitúcie. Dnešné personálne obsadenie na ministerstve financií je lastovička dokazujúca, že aj v tomto sa dokážu veci meniť, a že nie vždy politici prikrôčia k čistkám len preto, lebo môžu.“

Milan Velecký: „S trochou zveličenia: zrušenie akéhokoľvek úradu je dobrá správa pre občana. A najmä úradu, ktorého hlavné poslanie (odpolitizovanie verejnej správy a dôraz na jej profesionalizáciu) sa úspešne obchádzalo.“

Robert Žitňanský: „Prvý krok na ceste ku kontraktovému systému byrokracie. Žiaľ, ďalšia premeškaná príležitosť. Ale správne rozhodnutie tak či tak. Žiadne definitívy a doživotné tabuľkové rasty platu v štátnej správe, ak má byť aspoň trochu užitočná pre občanov, nemajú miesto.“

17. Zavedenie povinnosti zamestnávateľom platiť garančné poistenie vo výške 0,25% aj za osoby zamestnané na základe dohôd o vykonaní práce a o brigádnickej práci študentov (novela zákona o sociálnom poistení)

Jedná sa o transponovanie smernice EÚ do právneho poriadku SR. Negatívna stránka opatrenia je podľa mnohých odborníkov tá, že zvyšuje odvodové zaťaženie zamestnávateľov, čo môže spomaliť proces vytvárania nových pracovných miest pre tzv. dohodárov.

Ladislav Balko: „Nezmyselné opatrenie. Ak má zamestnávateľ problém, aj tak sú to dohodári, ktorí idú prví, a tak ich ochrana je aj zbytočná. V konečnom dôsledku je to proti dohodárom, lebo ak zamestnávateľia musia platiť za nich ďalší odvod, nebudú mať záujem ich zamestnávať.“

Richard Ďurana: „Pre takéto rozhodnutie neexistuje racionálny dôvod, keďže Fond garančného poistenia vyberá na odvodoch cca o 40% viac, ako vypláca, a slúži na krízové dotovanie dôchodkového fondu. Nevidím dôvod na ďalšie zvyšovanie odvodového zaťaženia, a tým de facto zvyšovania ceny práce.“

Martin Jaroš: „Jasné, ďalšie nenápadné zvyšovanie odvodov. Ďakujeme pekne!“

Radoslav Štefančík: „Znižovanie odvodov by malo byť dlhodobým zámerom vlády, nie zavádzanie nových odvodových povinností. Prijatým rozhodnutím sa tak zvyšuje cena práce, čo môže viesť k zníženiu zamestnanosti.“

Juraj Lazový: „Ide o opatrenie, ktoré znižuje flexibilitu na trhu práce. Myslím, že v prípadoch zamestnávania na základe dohôd by podmienky mali byť nastavené tak, aby zbytočne nezvyšovali cenu práce.“

Jozef Orgonáš: „Zhoršenie podmienok pre zamestnávanie, nižšia flexibilita na zamestnávanie pracovnej sily.“

Martin Krekáč: „Princípom dohody o vykonaní práce a brigádnickej práci študentov je čo najmenšie administratívne zaťaženie zamestnávateľa tak, aby sa oplátilo zamestnať študentov, dôchodcov či sociálne slabších občanov. Dodatočné administratívne zaťaženie preto nie je žiaduce, keďže môže obmedziť vznik pracovných miest na dohodu.“

Juraj Nemec: „Jedným z princípov zdanenia je jednoduchosť a nízke administratívne náklady, to sa tu nedodržiava. O tom, či sa skutočne zabezpečí nejaká reálna ochrana, je možné výrazne diskutovať.“

Eugen Jurzyca: „Garančné poistenie treba zrušiť. Kým však existuje, tak ho majú platiť všetci.“

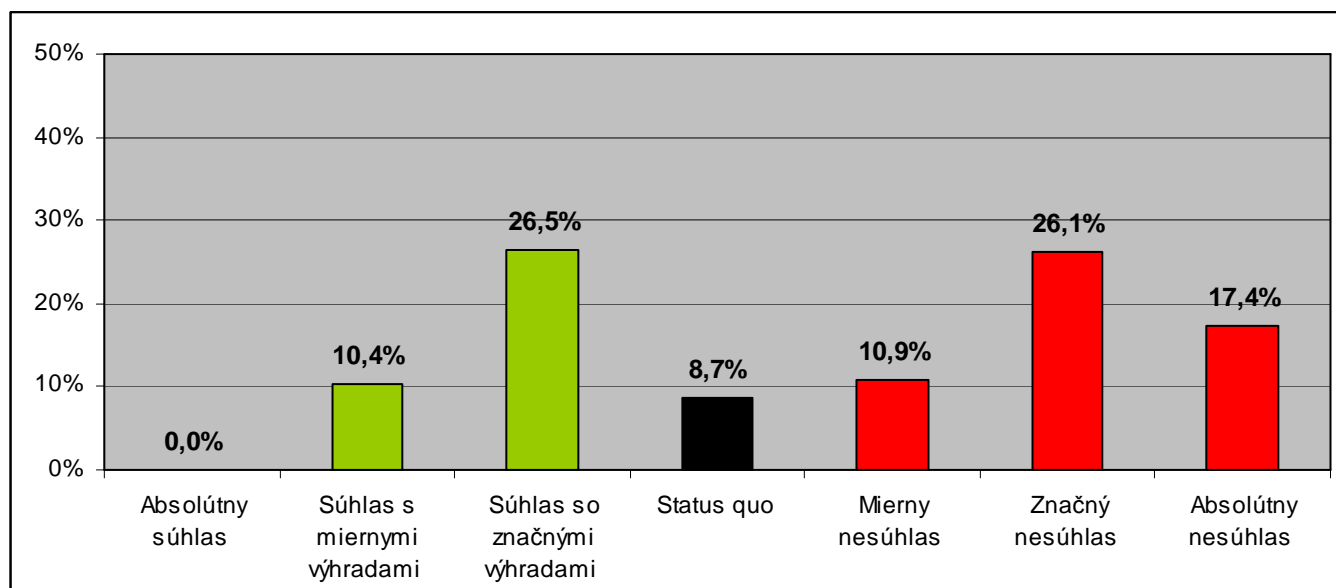
Miroslav Siváček: „Súhlasím s tvrdením, že daňové zaťaženie znižuje záujem zamestnávateľa zamestnávať, ale ako pozitívum vidím snahu o vyrovnanie rozdielov medzi rôznymi typmi zamestnaneckého pomeru.“

Juraj Draxler: „Skôr nesúhlasím. Štát by sa mal snažiť zabrániť tomu, aby sa z práce na dohodu stal normálny nástroj zamestnávania („reťazenie“ zmlúv s jedným zamestnancom a podobne), ale určité zvýhodnenia tohto veľmi pružného zamestnávateľského nástroja by mali ostať.“

Jozef Stránsky: „Bolo to treba urobiť ďaleko skôr. Teraz treba odhaľovať najmä čiernu prácu najmä u študentov, ktorá sa po zavedení tejto povinnosti určite zvýšila.“

Jaroslav Vokoun: „My sa len veľmi bojíme, ako sa zvýši cena práce. Veď sme na chvoste Európy. Ten, kto má takéto obavy, mal by za svojim menom v zátvorke uvádzať svoj priemerný mesačný príjem, aby bolo jasné, s akou silou argumentu máme do činenia. Myslím si, že toto opatrenie bolo dobre pripravené a reagovalo na stav vecí.“

18. Ročné zúčtovanie poistného na verejné zdravotné poistenie

Výrazná väčšina hodnotiacich odborníkov kritizovala nezvládnutú administratívnu stránku ročného zúčtovania, ktorá komplikovala situáciu tak zamestnaným, ako aj zamestnávateľom. Jeden respondent sumarizoval, „že náklady a prínosy opatrenia sa navzájom vyvažujú“. Medzi náklady zaradil „dodatočnú regulačnú ťarchu na súkromný sektor. Zvýšením efektivity výberu poistného zase prichádzajú do zdravotníctva nové peniaze. Zároveň však ide o zvýšenie odvodového zaťaženia hlavne pre vyššie príjmové skupiny, pričom protiargument by mohol byť o progresívite financovania zdravotníctva, sociálnej nespravodlivosti daňových únikov alebo zvýšení efektivity verejných služieb. Možno bolo lepšie počkať, znížiť regulačný chaos dôkladnejšou prípravou a zaviesť zúčtovanie spolu s komplexnou reformou výberu daní a poistného.“

Martin Krekáč: „Toto opatrenie zaviedlo príliš komplikovaný byrokratický proces. Opatrenie by mohlo mať zmysel vtedy, ak by sa napríklad systémovo zlúčilo vyberanie daní, odvodov a pod. pod jednu strechu, čím by sa zjednodušil v súčasnosti komplikovaný byrokratický proces pre občanov a podnikateľov.“

Ludvík Posolda: „Exemplárny príklad byrokracie a šikanovania občana úradmi.“

Radoslav Štefančík: „Prijaté rozhodnutie vyvolalo chaos medzi poistencami. Vnímal som ho ako šikanovanie občanov zo strany štátnych úradov. Domnievam sa, že štátne úrady v tomto prípade úplne zlyhali. Na zúčtovanie neboli dostatočne pripravené ani úrady ani občania. Občanov však ospravedlňuje absolútne komplikovaný systém, ktorý im štát pripravil.“

Juraj Lazový: „Išlo o veľmi zle pripravenú akciu, ktorá v prípade roku 2006 s veľkou pravdepodobnosťou nespĺnila svoj účel (zaviesť do systému väčší poriadok a zabezpečiť viac zdrojov pre zdravotníctvo). Nevieť posúdiť, či je vôbec systém ročného zúčtovania potrebný alebo nie (samozrejme za predpokladu, že by išlo o funkčný a nekomplikovaný systém).“

Milan Velecký: „Administratívne nákladný a drahý spôsob, ako zamedziť špekuláciám. Čo tak jednoduchšie riešenie: zrušiť maximálny vymeriavací základ pre výpočet poistného? Potom bude jedno, že špekulant bude 11 mesiacov v roku zarábať minimálnu mzdu a v decembri si vyplatí 1 mil. Sk, zaplatil by rovnaké odvody, ako keby si tieto peniaze rozdelil do vyrovnaných mesačných príjmov. Aj bez komplikovaného zúčtovania, ktorého spracovanie a kontrola stojí poisťovne nemalé peniaze.“

Juraj Nemec: „Administratívne a vyvolané náklady boli určite vyššie ako príjem. Principiálne áno, ale nie týmto spôsobom!“

Miroslav Siváček: „V zásade správne rozhodnutie postaviť zúčtovanie poisťného na ročnej báze bolo devalvované administratívnou náročnosťou celého úkonu.“

Richard Ďurana: „Napriek pochopiteľnému zámeru tohto opatrenia bola jeho realizácia nezvládnutá a pre poisťencov predstavovala výrazný časový náklad.“

Robert Žitňanský: „Vecne správne opatrenie, realizácia však príšerne organizovaná. Zmätočné, zložité, nejasné, chyby robili ešte aj zdravotné poisťovne.“

Martin Jaroš: „Administratívna obluda. V princípe mi zúčtovanie nevadí, ale to ako bolo pripravené, resp. nepripravené, bola ukážka nekompetentnosti. Neustále odklady, neskorá vyhláška, právna neistota, chaos, bordel. A tento rok to isté.“

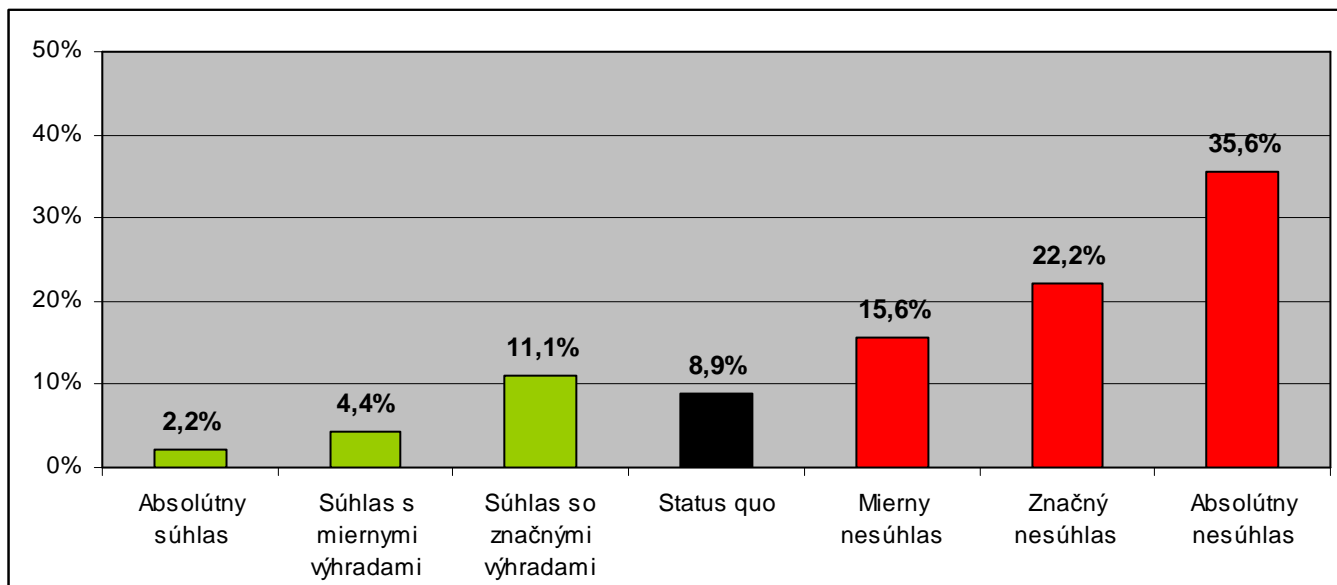
Jaroslav Vokoun: „Za tú miliardu sa oplatí niečo spraviť. Zvolilo sa však nešťastné riešenie. Takéto rozhodnutia musia byť konzultované s podnikateľmi – nie to, či sú za, ale aké riešenie by bolo efektívne pre obe strany súčasne.“

Juraj Draxler: „Skôr áno, otázne je, či je dobre nastavená administratívna stránka veci.“

Ladislav Balko: „S opatrením možno vysloviť súhlas. Zavádza do systému zdravotných odvodov spravodlivosť aj v tom, že ak má niekto viac pracovných pomerov, z ktorých odvody presahujú maximálnu hranicu, tak sa mu peniaze vrátia. Iná vec je, či by sa to nemalo robiť automaticky, veď každá zdravotná poisťovňa vie, za koho a koľko odvodov dostala, a ak to prekročilo maximálnu sumu, je problém prostriedky vrátiť poisťencovi? Rozhodne zámer dobrý, realizácia krivajúca – zaťažuje mzdové účtovníčky, ktoré robia duplicitnú robotu a v prípade ročných zúčtovaní majú zbytočnú nárazovú prácu, ktorej by ich zdravotná poisťovňa mohla ušetriť.“

Eugen Jurzyca: „Je to obmedzenie špekulácie.“

19. Nevymenovanie Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra Národnej banky Slovenska prezidentom SR pre údajné nesplnenie podmienky dostatočných odborných vedomostí a skúseností

Dlho trvajúce neobsadenie pozície viceguvernéra Národnej banky Slovenska (NBS) považovala odborná verejnosť za vážny problém, ktorý komplikuje prácu NBS v období príprav prechodu SR na euro. Značná časť odbornej hodnotiacej komisie vnímala krok prezidenta SR Ivana Gašparoviča, ktorý odmietol vymenovať Vladimíra Tvarošku za viceguvernéra NBS, ako politicky motivované rozhodnutie nerešpektujúce kvalifikáciu a kredit V. Tvarošku u odbornej verejnosti.

Richard Ďurana: „Ide o rýdzo politické rozhodnutie, ktoré nie je postavené na odborných kritériách.“

Miroslav Siváček: „Politické rozhodnutie, ktoré obmedzilo akcieschopnosť NBS.“

Radoslav Štefančík: „Prezident nemal právo skúmať, či kandidát spĺňa alebo nespĺňa podmienky, prezident mal kandidáta navrhnutého vládou a schváleného v NR SR vymenovať. Prezident sa tak zapojil do koalíčno-opozičných bojov a svojim konaním vrhol svetlo na nezávislosť svojho úradu. Zo strany prezidenta tak išlo výlučne o politické rozhodnutie, pri ktorom jednoznačne vystúpil proti vtedajšej vládnej garnitúre.“

Martin Krekáč: „Vzhľadom na to, že V. Tvaroška získal podporu v parlamente, považujem rozhodnutie prezidenta I. Gašparoviča za neštandardné. NBS je dôležitá inštitúcia s vysokou kredibilitou a neobsadenie postu viceguvernéra mohlo zneistiť trhy.“

Milan Velecký: „Podľa môjho názoru prezident prekročil svoje právomoci. Vláda predsa aj na základe výhrady prezidenta doložila, že parlamentom schválený kandidát spĺňa zákonné podmienky. Napriek tomu prezident trval na tom, že podľa neho nespĺňa. Pri takomto chápaní právomoci prezidenta by sa zásadným spôsobom rozšírili kompetencie prezidenta – fakticky by mohol čokoľvek blokovať.“

Martin Jaroš: „Absolútne zlyhanie prezidenta ako nezávislej hlavy štátu. Síce tvrdil, že sa rozhodoval sám, ale bohužiaľ bolo vidno, ako si necháva dávať rozumy zo Smeru. Ak sa chcel Gašparovič vyjadriť negatívne, mal to urobiť hneď a nenaťahovať čas. Tiež je zvrhlé, že nová vláda chce stiahnuť podnet z Ústavného súdu SR, takže ak jej súd vyhovie, tak sa nedozvieme, kam vlastne prezidentské právomoci siahajú.“

Robert Žitňanský: „Hanebné rozhodnutie prezidenta, bez zrozumiteľných argumentov, intrigánsky. Existuje dôvodné podozrenie, že na rozhodovanie hlavy štátu o viceguvernérovi mali vplyv (alebo sa oň snažili) politici Smeru. Prezident konal prinajmenšom na hrane ústavy a Ficova vláda stiahla podanie, aby to Ústavný súd posúdil.“

Juraj Nemec: „Jedná sa dominantne o politikum.“

Jozef Orgonáš: „Hanba, nie je možné, aby vysokokvalifikovaný človek nebol využitý na správnom mieste.“

Eugen Jurzyca: „Nesprávne rozhodnutie. Tvaroška dokázal, že je schopný. Určite to dokáže znova, hoci nie v NBS. Ukazuje sa však, že NBS v najväčšej výzve obstojí, takže možno je pre spoločnosť nakoniec aj dobré, že Tvaroška bude užitočný niekde inde.“

Juraj Draxler: „Navrhnutie Vladimíra Tvarošku vnímam skôr ako „odmenu“ zo strany ministra financií za Tvaroškove služby na poste štátneho tajomníka. Otázka odborných vedomostí a skúseností je dosť komplikovaná. Tvaroška nemá skúsenosti z bankového prostredia, ani nie je považovaný za monetárneho odborníka, pri nejasnosti zákona si preto prezident zrejme mohol dovoliť vyložiť príslušné minimálne obdobie po svojom. Na druhej strane by Tvaroška mohol byť prínosom v komunikácii s Európskou centrálnou bankou a inými dôležitými zahraničnými inštitúciami. Ťažko sa jednoznačne postaviť na jednu alebo druhú stranu.“

Jaroslav Vokoun: „Pravidlá sú také, aby sa dodržovali. Takže načo sú pravidlá? Na to niekedy doplatí aj dobrá vec. V každom prípade, každý sme nahraditeľný.“

Ladislav Balko: „Ak má zákon platiť, tak vždy a bez výhrady. A v zákone NBS je to stanovené jasne. Aj s presným počtom rokov plnenia odbornej spôsobilosti. Aj keď si pána Tvarošku vážim, litera zákona nepustí a to, že bol koordinátorom poradcov podpredsedu vlády, naozaj nie je výkon riadiacej funkcie v oblasti financií a meny. Takúto riadiacu funkciu robil len ako štátny tajomník. A tam to požadované obdobie nebol. Ani predtým nebol v žiadnej banke, ani v inej finančnej inštitúcii ani na inom podobnom riadiacom poste. A ani jeho publicistická práca nenahrádza pedagogickú činnosť tak, ako to alternatívne vyžaduje zákon. Ak sa to chcelo takto riešiť, malo sa to zákonne upraviť. A teda ak vláda rátala s pánom Tvaroškom na viceguvernérsky post, mala novelizovať napr. zákon tak, aby tam nebola uvedená len oblasť finančníctva a meny, ale napr. pôsobenie „v ekonomickej oblasti“. Aj keď sa všeobecne táto nominácia čakala, tiež som si neuvedomoval v tom čase ani neočakával, že prezident môže namietat nesplnenie zákona. V súvislosti s atakmi na prezidentovo rozhodnutie si myslím, že prezident by nemal byť len „podpisovačom“ niekoho rozhodnutí, ale ako hlava štátu musí aj strážiť dodržiavanie zákonov. Iná vec je, že na Slovensku sme v tomto prípade, teda pri nomináciách do Bankovej rady príliš rigorózni. V niektorých krajinách takýto striktný predpoklad odbornej spôsobilosti vôbec nie je vyžadovaný a je to ponechané na vládny výber, pretože centrálna banka je naozaj, či už niekto so mnou súhlasí alebo nie, len a len vládna agentúra s rôznou mierou autonómie, na ktorú exekutívny orgán štátu zodpovedajúci za výkon v oblasti financií a meny, a to je všade ministerstvo financií, prenáša zákonom kompetencie v oblasti meny a niekde aj v oblasti poskytovania úverov vláde. A aj keď je centrálna banka zodpovedná za výkon menovej politiky, vláda má tú exekutívnu zodpovednosť za situáciu v tejto oblasti. Takže ten, kto sa „sekol“ nebol prezident, ale vláda, ktorá má prioritne hľadiť v takýchto prípadoch na dodržanie zákona. Alebo mala v predstihu znovelizovať v tomto smere zákon.“

Jozef Stránsky: „Správne uplatnené právo prezidenta.“

Dušan Zachar

*koordinátor projektu HESO
INEKO*

Informácie o projekte HESO a výsledky od 2/2000 nájdete na: <http://www.ineko.sk/static/heso>